

2019

AKSARAY

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

2019 YILI

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMALARI

AKSARAY ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ

AKSARAY İLİ

İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU

İPA KOORDİNATÖRLERİ

Mukadder CAN
Şube Müdürü

Nihan ALTINSOY
İş ve Meslek Danışmanı

İPA SAHA PERSONELLERİ

Ali ÖKÇE
İş ve Meslek Danışmanı

Aymen KILIÇ
İş ve Meslek Danışmanı

Ferhat HÜYÜKLÜ
İş ve Meslek Danışmanı

Kübra ÇETİN
İş ve Meslek Danışmanı

Menevşe AKAY
İş ve Meslek Danışmanı

Muzaffer ŞAHAN
İş ve Meslek Danışmanı

Nihan ALTINSOY
İş ve Meslek Danışmanı

Öznur KAHYAOĞLU
İş ve Meslek Danışmanı

Tahir GÜÇLÜER
İş ve Meslek Danışmanı

Yazar

Aymen KILIÇ
İş ve Meslek Danışmanı

SUNUŞ

İşsizlik, yeterli düzeyde istihdam oluşturamamak ve nitelikli işgücünün yetersiz olması, hiç şüphesiz ki günümüz işgücü piyasasının en önemli sorunlarından. Bu durum aynı zamanda sosyal, psikolojik ve ekonomik problemler gibi alt sorunları da beraberinde getirmektedir. Bu nedenle istihdamı artırmaya yönelik yatırımlar ve politikalar üretmek, tüm ülkeler için zorunluluk haline gelmiştir. Bu çalışmaları daha etkin yürütebilmek ve etkili istihdam politikaları oluşturabilmek amacıyla öncelikle işgücü piyasasının taleplerini detaylı bir şekilde incelemek gerekmektedir. Yerel ve ulusal düzeyde uygun istihdam politikaları oluşturmak, işgücü piyasasından elde edilen verilerle mümkün olacaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2010 yılından günümüze yerel düzeyde uygulanacak işsizlik ve istihdam politikalarının, etkin ve ihtiyaca uygun olmasını sağlamak amacıyla, işverenlerimizin görüş ve önerilerine başvurmaktadır. Bu görüş ve öneriler doğrultusunda istihdam hizmetlerinin yürütülmesi hedeflenmektedir. İşverenlerimizin istediği özelliklerde nitelikli işgücüne daha kolay ulaşabilmesi amacıyla İŞKUR, kurum sisteminde yer alan kayıtlı işsizleri işgücü uyum programlarına tabi tutarak nitelikli eleman yetişmesine katkı sağlamaktadır. Bu şekilde işverenin nitelikli eleman ihtiyacı karşılanırken aynı zamanda işsizlerimize meslek kazandırılmakta ve onlara yeni iş kapıları açılmaktadır.

Yerel düzeyde mesleki eğitim programlarını ihtiyaca uygun olarak geliştirmek ve İŞKUR tarafından sunulan hizmetleri daha etkin hale getirmek amacıyla kapsamlı bir İşgücü Piyasası Araştırması gerçekleştirilmiştir. İl düzeyinde işgücü arz ve talep verilerini içeren bu çalışmanın sonucunda oluşturulan rapor, istihdam politikaları adına genel bir rehber görevi üstlenmektedir.

Bu çalışmanın gerçekleşmesi adına gösterdikleri özverili çalışmalar nedeniyle İŞKUR İl Müdürlüğü İş ve Meslek Danışmanlarına, çalışma kapsamında işyeri bilgi formlarını titiz bir şekilde yanıtlayıp görüş bildiren tüm işverenlerimize ve emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Aksaray İşgücü Piyasası Araştırması analiz çalışmasının ülkemiz, ilimiz ve tüm ilgililer için faydalı olmasını temenni ediyorum.

Ali MANTI
Aksaray Valisi

ÖNSÖZ

İstihdamın korunması ve geliştirilmesi ile işsizliğin önlenmesi faaliyetleriyle birlikte ulusal istihdam politikasının oluşturulmasında rol alan ve işgücü piyasasının en önemli aktörlerinden biri olan İŞKUR; hem aktif hem de pasif istihdam politikaları doğrultusunda işgücü ve işverene yönelik birçok kamu hizmeti sunmaktadır. İşgücü piyasası verilerini yüz yüze görüşmelerle elde edip bu verileri analiz eden, yorumlayan ve işgücünün istihdam edilebilirliğini artırmaya yönelik işgücü yetiştirme, mesleki eğitim ve işgücü uyum programları geliştirerek uygulanması konusunda önemli görevler yerine getirmektedir.

Türkiye İş Kurumu, üstlendiği yasal ve sosyal sorumluluğun bilinciyle her geçen gün daha da genişleyen bir kitleye hizmet vermektedir. İşgücünün arz ve talep kısmını iyi analiz edip geleceğe yönelik istihdam politikalarını daha sağlıklı bir şekilde planlamak İŞKUR ile birlikte sosyal politikayla ilgilenen tüm kişi ve kurumlar için çok önemlidir.

Kurumumuz bu çalışma ile kuruma erişemeyen birçok işverenle yüz yüze görüşerek hem işgücü piyasası hakkında bilgi toplamakta hem de işverenlerin işgücü ihtiyacını en kısa sürede karşılamaya çalışmaktadır. Türkiye Geneli ve il düzeyinde cinsiyet bazında mevcut çalışan sayısı, açık iş, temininde güçlük çekilen meslekler ile geçmiş ve gelecek dönem istihdam eğilimlerine dair bilgiler derlenmiştir. Aynı zamanda ziyaret edilen işverenlerimize kurumumuzun hizmetleri hakkında danışmanlık hizmeti sunulmuştur.

Bu bağlamda ziyaret edilen işverenler Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) işbirliği ile bazı büyük illerde örneklem diğer illerde ise tam sayım olmak üzere belirlenmiştir. 2019 yılı Nisan-Mayıs döneminde büyük çoğunluğu 20 ve üzeri kişi istihdam eden Türkiye genelindeki 83 bin 887 işletmeye iş ve meslek danışmanlarımız tarafından ziyaret gerçekleştirilerek işveren veya işveren temsilcisi ile görüşülüp işyeri bilgi formu doldurulmuştur. Aksaray'da ise bu kapsamda planlanan 394 işletmeden veri derlenmiştir.

Bu çalışma kapsamında hazırlanan 2019 yılı "İşgücü Piyasası Analizi" raporu, hem işgücü arzına ilişkin bazı değerlendirmeleri, hem de İşgücü Piyasası ve İstatistik Dairesi Başkanlığımız koordinatörlüğünde kurumumuz İş ve Meslek Danışmanları aracılığıyla gerçekleştirilen talep araştırmasının sonuçlarına dair bilgileri içermektedir. Her il için ayrı ayrı hazırlanmış olan bu raporlar tamamlandığında sonuçları kamuoyuyla paylaşılacaktır.

Bu itibarla İşgücü Piyasası Analizi çalışmasının İŞKUR ailesi ve diğer tüm kullanıcılar için hayırlı olmasını diler, bu çalışmanın ortaya çıkmasında emeği geçen kurum personelimize ve kıymetli vakitlerini ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize teşekkür ederim.

Mahmut AKKUŞ
İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ.....	i
ÖNSÖZ	i
TABLolar LİSTESİ.....	ii
ŞEKİLLER LİSTESİ	iii
KISALTMALAR	iv
YÖNETİCİ ÖZETİ	1
GİRİŞ	3
BİRİNCİ BÖLÜM	4
İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ.....	4
İŞKUR GÖSTERGELERİ	4
Açık İşler	4
İşe Yerleştirmeler.....	5
Kayıtlı İşsiz.....	6
Aktif İşgücü Programları	8
İşsizlik Ödeneği	12
İKİNCİ BÖLÜM.....	13
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI	13
İŞLETMELER VE MEVCUT İSTİHDAM.....	14
İşyeri Verileri.....	15
Mevcut İstihdam.....	25
AÇIK İŞLER.....	28
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER.....	37
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ	42
SONUÇ	48
EK-1: İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU	52

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Meslekler (2018)	5
Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2018)	6
Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2011-2018).....	8
Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı	9
Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018).....	10
Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı	11
Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)	11
Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı.....	15
Tablo 9: E-Ticaret Yapmama Nedenleri.....	20
Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin, Hizmetlerimize Göre Oranları	23
Tablo 11: İŞKUR'un Desteklemesini İstedığınız Alanlar	24
Tablo 12: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı	25
Tablo 13: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları	26
Tablo 14: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler	27
Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İş Olan İşletmeOranı.....	29
Tablo 16: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması	33
Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı	34
Tablo 18: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları	35
Tablo 19: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması.....	36
Tablo 20: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler	37
Tablo 21: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	39
Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı	40
Tablo 23: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri	42
Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri	43
Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi	44
Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi	44
Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler	45

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2011-2018)	4
Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2011-2018).....	5
Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2011-2018)	7
Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2012-2018)	12
Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşletmelerin Oranı	16
Şekil 6: İşletmelerde Part-time çalışma durumu ve Kadın çalışan oranı	17
Şekil 7: Sektör Bazında İşletmelerin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu.....	17
Şekil 8: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu.....	18
Şekil 9: Sektörlere Göre İşletmelerin İhracat Yapma Oranı.....	19
Şekil 10: Ar-Ge Çalışması Yapan İşletme Durumu	20
Şekil 11: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşletme Oranı (%)	21
Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%).....	21
Şekil 13: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletme Oranı	22
Şekil 14: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri.....	24
Şekil 15: İşletmelerde İnsan Kaynakları Sorumlu İstihdamı.....	27
Şekil 16: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı	28
Şekil 17: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi.....	30
Şekil 18: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı	31
Şekil 19: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı	31
Şekil 20: Açık İşlerde Engelli Çalıştırma Durumu	32
Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı.....	33
Şekil 22: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı	40
Şekil 23: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı.....	41
Şekil 24: Teşviklerin İstihdama Katkısı	46
Şekil 25: Teknolojik Gelişmelerin İstihdama Etkisi	47

KISALTMALAR

İPA	İşgücü Piyasası Araştırmaları
İŞKUR	Türkiye İş Kurumu
NACE	Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması
NİDO	Net İstihdam Değişim Oranı
TGÇM	Temininde Güçlük Çekilen Meslekler
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek için arz ve talep verilerine ihtiyaç duyulmaktadır. İşgücü piyasasının arz tarafına ait veriler TÜİK ve İŞKUR'un idari kayıtları aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır.

İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise işgücü piyasası araştırması ile açık iş istatistikleri araştırmaları kapsamında derlenmektedir. İşgücü piyasasının talep boyutunu analiz etmek gayesiyle hazırlanan bu rapor, Aksaray İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında 394 işletme için veri derlenmiştir. Bu işletmeler 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler olup il genelinde 18 sektörde tam sayım yapılmıştır. Aksaray ilinde 20+ istihdamlı işletmeler için toplam çalışan sayısı 21 bin 118 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 16 bin 817 çalışan erkeklerden, 4 bin 300 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Aksaray ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlardır.

Aksaray ilinde açık iş oranı yüzde 2 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 1,5 olup, Aksaray ili açık iş oranı bakımından 0,5 puanlık farkla Türkiye ortalamasının üstündedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 4 ile Toptan ve perakende ticaret sektörüdür. Açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu meslek grubunda araştırma döneminde 105 kişilik açık iş mevcuttur. Aksaray ilinde en fazla açık işi olan ilk üç meslek grubu; Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Hizmet ve Satış Elemanları ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılardır. İl genelinde açık işlerin yüzde 36,2'si için Lise Altı eğitim düzeyi talep edilmemiştir.

Aksaray ilinde temininde güçlük çekilen meslekler sektörlerine göre incelendiğinde en fazla İmalat sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Aksaray ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Makineci (Dikiş) mesleğinin yer aldığı görülmektedir. Bu mesleği ise Dokuma Konfeksiyon Makineci mesleği takip etmektedir.

Eleman teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması yer almaktadır.

Türkiye genelinde işletmelerin yüzde 19,3'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Aksaray ilinde işverenlerin yüzde 30,1'i istihdamın artacağını öngörmüştür. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 3,9 iken bu oran Aksaray ilinde ülke genelinin altında olup yüzde 2,6'dır.

Aksaray ilinde işverenler, istihdama en fazla katkı sağlayan teşvikin İlave İstihdam Teşviki olduğunu belirtmiştir. Ayrıca İşverenlerin yüzde 72,2'si, İŞKUR'un Yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği konusunda desteklemesini istemektedir.

İşverenlerin yüzde 27,5'i teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracığını beyan ederken, yüzde 20,8'i ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir.

İşgücü piyasasının mevcut durumunu görebilmek ve gelecek dönem eğilimlerini öngörerek veriye dayalı sağlıklı kararlar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla Aksaray İli İşgücü Piyasası Analiz Raporu hazırlanmıştır.

GİRİŞ

Bu çalışma Aksaray işgücü piyasasının gerek arz gerekse talep yönü ile mevcut durumunu ortaya koyarak piyasanın olumlu ve olumsuz yanlarını sergilemektedir. Bu kapsamda işgücü piyasası ile kararların alınması ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliğinin artırılması noktasında araştırma sonuçlarının göz önüne alınması oldukça önemlidir.

Aksaray İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu; il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. İşgücü piyasasının en önemli aktörleri olan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadaki beklentilerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak politika üretmeden önceki ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde tesis etmek, istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR'a değil, Türkiye'de işgücü piyasasının paydaşı olan tüm kurum ve kuruluşlara önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum İŞKUR'dur.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından itibaren yıllık bazda periyodik olarak sürdürülmektedir. Yapılan bu araştırmalar kapsamında 2019 yılı için Aksaray ilinde 1 Nisan-3 Mayıs 2019 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiş olup, araştırma neticesinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu raporda, İşgücü Piyasası Araştırması sonuçları analiz edilerek Aksaray ilinde işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ

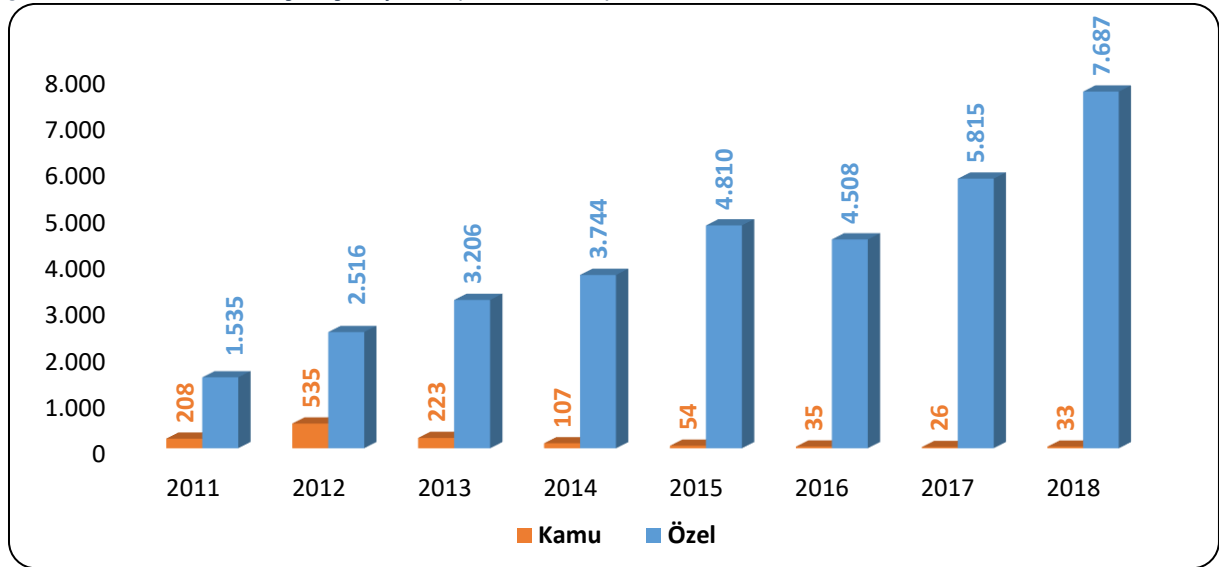
İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri, Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgilere ulaşılabilmektedir.

Açık İşler

Açık iş; işverenlerin ihtiyaç duyduğu işgücünü karşılamak amacıyla Kuruma bildirdikleri işgücü talepleridir. İşverenler taleplerini Kuruma bizzat gelerek verebilecekleri gibi online olarak da ihtiyaç duyduğu nitelikteki işgücünü Kurumdan talep edebilmektedirler.

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2011-2018)

Kaynak: İŞKUR

2011 yılında 1.743 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2018 yılına gelindiğinde 7 bin 720 kişiye yükselmiştir. Açık iş sayıları yıllar içerisinde dalgalı bir seyir izlemiştir. 2011 yılından itibaren 2015 yılına kadar artış eğilimi göstermiştir. 2018 yılı itibarıyla alınan açık işler zirveyi görmüş ve bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 32,2 oranında artış göstermiştir. Açık işler sektör bazında incelendiğinde ise İŞKUR'un özellikle 2012 yılından sonra özel sektör açık işleri üzerindeki etkinliğini önemli ölçüde arttırdığı görülmektedir.

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Meslekler (2018)

Meslek	Açık İş Sayısı
Beden İşçisi (Genel)	1.998
Dokuma Konfeksiyon Makineci	672
Satış Danışmanı/Uzmanı	421
Temizlik Görevlisi	273
Garson (Servis Elemanı)	256
Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı	183
Temizlik İşçisi (El İle - Cadde, Sokak, Park Vb.)	150
Ön Muhasebeci	144
Model Makineci (Dokuma Hazır Giyim ve Ev Tekstili)	143
Kasiyer	125

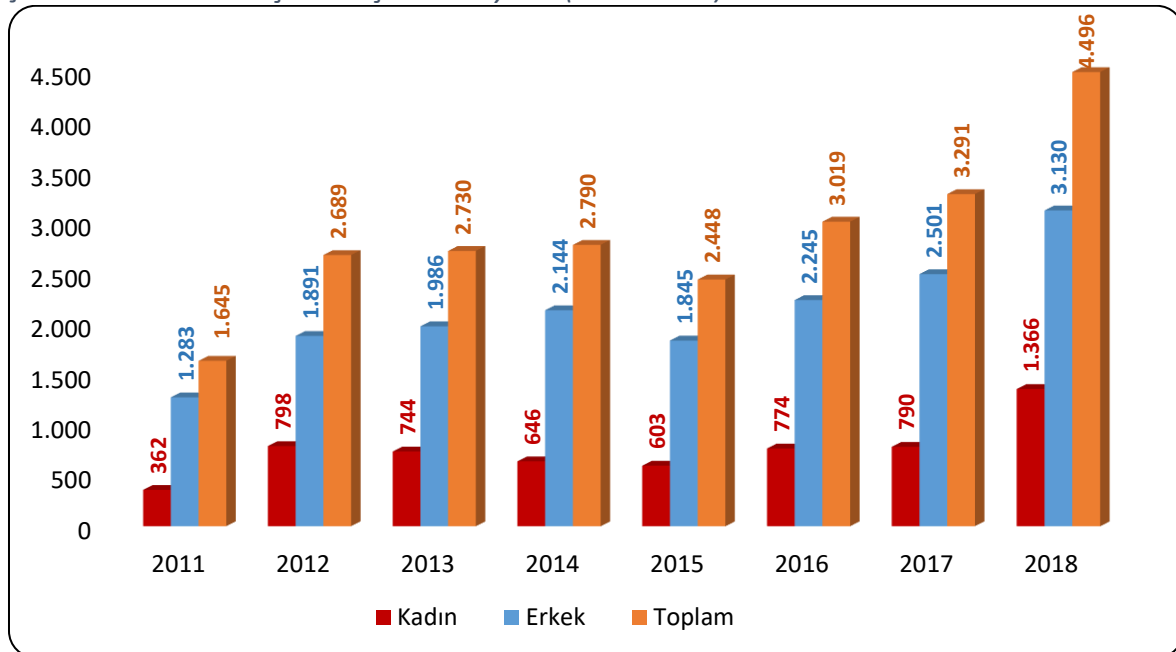
Kaynak: İŞKUR

Aksaray ilinde 2018 yılında 4 bin 365 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, ilk sırada 1.998 açık iş ile Beden İşçisi (Genel) mesleği bulunmaktadır. Bu sayı toplam açık iş sayısının yüzde 25,9'unu oluşturmaktadır. Bu mesleği Dokuma Konfeksiyon Makineci ve Satış Danışmanı/Uzmanı meslekleri takip etmektedir.

İşe Yerleştirmeler

İŞKUR özellikle son yıllarda performansını önemli ölçüde artırarak 2018 yılında yıllık bazda 2 milyon 394 bin açık işi işgücü piyasasından toplamıştır. Şekil 2'den de görüleceği üzere bu artan performans İŞKUR işe yerleştirme hizmetlerine doğrudan yansımaktadır.

Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2011-2018)

Kaynak: İŞKUR

2011 yılındaki işe yerleştirme sayısı 1.645 olan Aksaray ilinde işe yerleştirilenlerin 1.283'ü erkek, geri kalan 362 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar yıllar itibariyle dalgalı bir seyir izlemektedir. 2018 yılında ise belirgin bir artış yaşanarak 4 bin 496 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. 2018 yılında işe yerleşenlerin yaklaşık yüzde 30,4'ü kadınlardan oluşmuştur. İşe yerleştirilen kadın sayısı yıllar içerisinde artarak 2018 yılında 1.366 kişi olmuştur. 2016 yılında genç işe yerleştirme sayısı 844 iken 2018 yılında yüzde 94,4 artarak 1.641 olmuştur. Bu artışta 4447 sayılı Kanunun geçici 19 ve 21 nci maddeleri kapsamında uygulanan "İlave İstihdam Teşviği"nde 18-25 yaş arası erkek ve 18 yaşından büyük kadınlar için destek süresinin daha uzun süreli olması etkili olmuştur.

İŞKUR'un; piyasayı yakından takip ederek il özelinde piyasanın sahip olduğu tüm değişkenleri göz önünde bulundurup işverenlerin işgücü ihtiyaçlarını zamanında karşılaması en temel fonksiyonları arasında yer almaktadır.

Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2018)

Meslekler	Erkek	Kadın	Genel Toplam
Beden İşçisi (Genel)	1.218	191	1.409
Dokuma Konfeksiyon Makineci	233	209	442
Satış Danışmanı/Uzmanı	133	125	258
Temizlik Görevlisi	66	85	151
Model Makineci (Dokuma Hazır Giyim ve Ev Tekstili)	99	50	149
Otomotiv Boya İşçisi	94	2	96
Garson (Servis Elemanı)	64	25	89
Reyon Görevlisi	36	48	84
Kasiyer	24	39	63
Temizlik İşçisi (El ile - Cadde, Sokak, Park vb.)	52	11	63

Kaynak: İŞKUR

Aksaray ilinde 1.409 kişilik işe yerleştirmeye Beden İşçisi (Genel) mesleği ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme sayısının yüzde 31,3'ünü oluşturmaktadır. Bu mesleği Dokuma Konfeksiyon Makineci ve Satış Danışmanı/Uzmanı meslekleri takip etmektedir. İlk 10 meslek içerisinde erkekler sırasıyla en çok Beden İşçisi (Genel) ve Dokuma Konfeksiyon Makineci mesleklerinde işe yerleştirilirken, kadınlar ise sırasıyla en çok Dokuma Konfeksiyon Makineci ve Beden İşçisi (Genel) mesleklerinde işe yerleştirilmiştir.

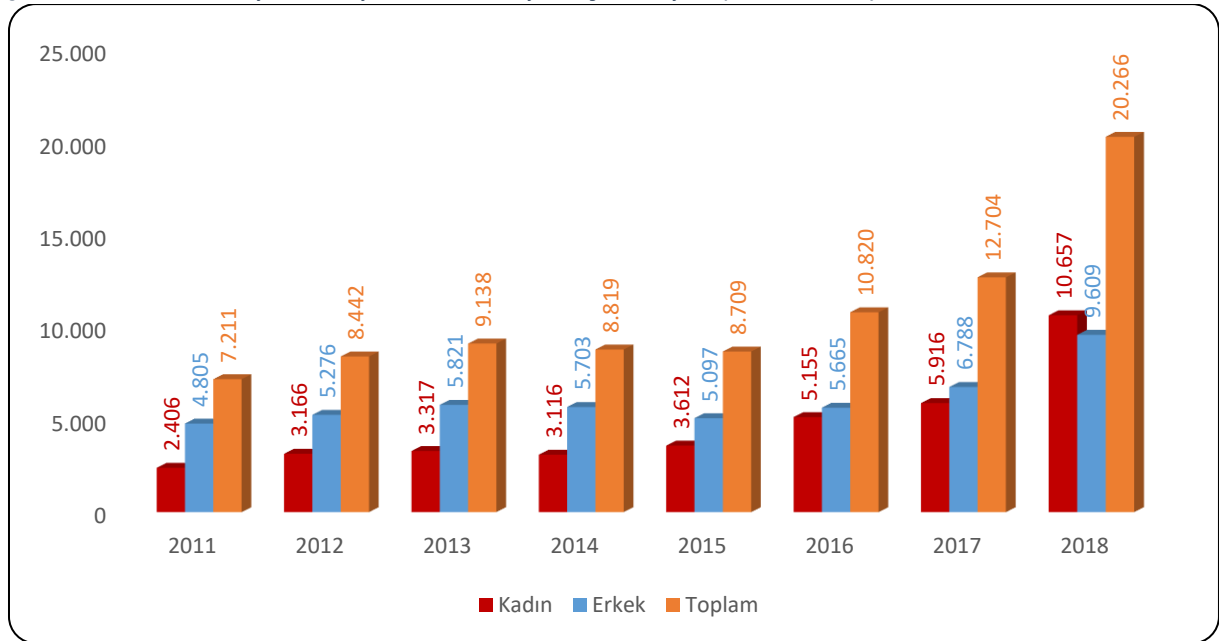
Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı İşsiz; Hali hazırda herhangi bir gelir getirici işte çalışmayıp Kurumumuza iş arama maksadı ile başvuran kişilerdir.

Kurumumuz ilgili mevzuat gereğince kayıtlı iş arayanlarına en az bir yıl süre ile hizmet vermekle yükümlü olmakta olup, iş arayanlar İŞKUR sistemi üzerinde durumlarını güncelleyerek iş aramaya devam ettikleri sürece İŞKUR hizmetlerinden herhangi bir süre kısıtı olmadan yararlanabilmektedirler.

Son 12 ay içerisinde İŞKUR hizmetlerine başvurusu veya profil güncellemesi yapmadığı tespit edilen kayıtlar sistem tarafından pasife alınmaktadır. Ayrıca iş arayanlar kayıtlarını istedikleri zaman pasife alarak İŞKUR hizmetlerinden yararlanmayı sonlandırabilmektedir.

Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı (2011-2018)

Kaynak: İŞKUR

2011 yılında Aksaray ilinde İŞKUR'a kayıtlı 7 bin 211 işsiz bulunmaktadır. Kayıtların 4 bin 805'i erkek, 2 bin 406'sı ise kadınlardan oluşmaktadır. 2018 yılında ise toplam 20 bin 266 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. Yıllar itibariyle toplam kayıtlı işsiz sayısında artış eğilimi dikkati çekmektedir. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişme, sayesinde İŞKUR olarak işsizlerin işgücündeki durumlarını anlık olarak takip edilebilme imkanına erişmiştir.

Yıllar itibariyle kadın ve erkek dağılımları incelendiğinde dikkati çeken nokta, İŞKUR'a kayıtlı kadınların sayısındaki önemli artıştır. 2011 yılında Aksaray'da 2 bin 406 kayıtlı işsiz kadın bulunmakta iken bu sayı 2018 yılında önemli ölçüde artarak 10 bin 657'ye yükselmiştir. Bu

artışta İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetleri hem nitelik hem de nicelik olarak iyileştirmesi çok önemli bir faktördür.

Aksaray ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları incelendiğinde en fazla kayıtlı işsiz olduğu ilk 10 mesleğin başında Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Aksaray ilinde Kuruma kayıtlı 6 bin 582 işsiz bulunmaktadır. Bu rakam Aksaray ilindeki toplam kayıtlı işsiz sayısının yüzde 32,5'ini oluşturmaktadır. Bu mesleği Temizlik Görevlisi, Genel Alan Temizleme ve Düzenleme Görevlisi/Meydancı (Otel) ve Satış Danışmanı/Uzmanı meslekleri takip etmiştir. Kadın kayıtlı işsizlerde en çok Beden İşçisi, Temizlik Görevlisi, Genel Alan Temizleme ve Düzenleme Görevlisi/Meydancı (Otel), Beden İşçisi (Temizlik), Büro Memuru (Genel) gibi mesleklerin yanı sıra Satış Danışmanı / Uzmanı ve Sekreter gibi mesleklerde de kayıtlı işsiz bulunmaktadır.

Aktif İşgücü Programları

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla istihdamın korunmasına ve artırılmasına, işsizlerin mesleki niteliklerinin geliştirilmesine, işsizliğin azaltılmasına ve özel politika gerektiren kişi ve grupların işgücü piyasasına kazandırılmasına yardımcı olmakta ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır. Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır.

Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2011	47	411	548	959
2012	42	465	498	963
2013	12	157	129	286
2014	12	104	164	268
2015	36	296	438	734
2016	34	380	288	668
2017	41	518	240	758
2018	49	701	300	1.001

Kaynak: İŞKUR

Mesleki eğitim kursları 2014 yılına kadar azalma eğilimi gösterirken sonrasında ise artış göstermiştir. 2018 yılında ise düzenlenen 49 mesleki eğitim kursuna 1.001 kursiyer katılmıştır. Katılan kursiyerlerin 300'ü erkek, 701'i kadınlardan oluşmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırmaya yönelik programlardır. Bu

kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır. Cinsiyet bazında kursa katılan bireyler incelendiğinde kadın katılımcıların daha fazla olduğu görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. 2018 yılında kursiyerlerin yüzde 70'inin kadınlardan oluştuğu görülmektedir. Bu bilgiler ışığında katılımcıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde kadınların yüksek oranda olması hedef kitlenin doğru belirlendiğini göstermektedir.

Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Süt Sığırı Yetiştiricisi	Süt Sığırı Yetiştiricisi	Süt Sığırı Yetiştiricisi
Dokuma Konfeksiyon Makineci	Dokuma Konfeksiyon Makineci	Dokuma Konfeksiyon Makineci
Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan)	Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan)	Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan)
Aşçı Yardımcısı	Yazılım ve Veri Tabanı Uzmanı	Aşçı Yardımcısı
Hasta ve Yaşlı Bakım Elemanı	Kesimci (Konfeksiyon)	Çocuk Bakıcısı/Çocuk Bakım Elemanı
Çocuk Bakıcısı/Çocuk Bakım Elemanı	Hasta ve Yaşlı Bakım Elemanı	Hasta ve Yaşlı Bakım Elemanı
Kesimci (Konfeksiyon)	Servis Elemanı (Garson) Yardımcısı	Kesimci (Konfeksiyon)
Yazılım ve Veri Tabanı Uzmanı	Dondurma Üretim Elemanı	Giysi Tadilatçısı
Giysi Tadilatçısı	Takı İmalatçısı	Tülü Halı Dokumacı
Tülü Halı Dokumacı	Çağrı Merkezi Elemanı	Folklorik Bebek Yapımcısı

Kaynak: İŞKUR

2018 yılında en fazla sayıda katılımcının olduğu kurslar Süt Sığırı Yetiştiricisi, Dokuma Konfeksiyon Makineci ve Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan) mesleklerinde düzenlenmiştir. En fazla sayıda kadın ve erkek katılımcının olduğu kurslar da Süt Sığırı Yetiştiricisi, Dokuma Konfeksiyon Makineci ve Çoban/Sürü Yönetim Elemanı (Küçükbaş Hayvan) mesleklerinde düzenlenmiştir.

Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2011	60	13	97	110
2012	9	45	25	70
2013	27	56	50	106
2014	41	100	50	150
2015	290	369	408	777
2016	315	437	574	1.011
2017	260	493	684	1.177
2018	305	519	497	1.016

Kaynak: İŞKUR

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri işsizlerin gerekli mesleki bilgi ve beceriye sahip olmamasının yanında yeterli iş tecrübesinin de bulunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının temel gayesi mesleki deneyimi veya iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin arttırılmasıdır. Bir diğer gaye ise nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek kişiler hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli bir karar verme imkânı sunmaktır.

2012 yılından itibaren işbaşı eğitim programlarının sayısı artış eğilimi içerisinde. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak değerlendirilmektedir. Yıllar itibariyle İşbaşı Eğitim Programlarından faydalanan kişi sayısı artmıştır. Bu durum İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri ve tecrübe kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

2018 yılında 305 program düzenlenmiş olup toplam 1.016 kişi programlara katılmıştır. Katılımcıların yüzde 51'i kadınlardan, yüzde 49'u ise erkeklerden oluşmaktadır.

Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Toplam	Erkek	Kadın
Dokuma Konfeksiyon Makineci	Dokuma Konfeksiyon Makineci	Dokuma Konfeksiyon Makineci
Paketleme İşçisi (Gıda)	Yüzey Boyama Elemanı	Satış Elemanı (Perakende)
Satış Elemanı (Perakende)	Süt ve Süt Ürünleri İşlemecisi	Tıbbi Dokümantasyoncu ve Sekreter
Yüzey Boyama Elemanı	Paketleme İşçisi (Gıda)	Hemşire
Süt ve Süt Ürünleri İşlemecisi	Satış Elemanı (Perakende)	Satış Danışmanı / Uzmanı
Garson (Servis Elemanı)	Garson (Servis Elemanı)	Paketleme İşçisi (Gıda)
Satış Danışmanı / Uzmanı	Büro Memuru (Genel)	Ön Muhasebeci
Tıbbi Dokümantasyoncu ve Sekreter	Lojistik Elemanı	Garson (Servis Elemanı)
Büro Memuru (Genel)	Ambar/Depo Görevlisi	Sekreter
Ön Muhasebeci	Satış Danışmanı / Uzmanı	Paketleme İşçisi

Kaynak: İŞKUR

2018 yılında Aksaray ilinde yararlanıcı sayısı en fazla olan işbaşı eğitim programları Dokuma Konfeksiyon Makineci, Paketleme İşçisi (Gıda) ve Satış Elemanı (Perakende) mesleklerinde düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla Dokuma Konfeksiyon Makineci, Satış Elemanı (Perakende) ve Tıbbi Dokümantasyoncu ve Sekreterlik mesleğinde, erkeklerde ise en fazla Dokuma Konfeksiyon Makineci, Yüzey Boyama Elemanı ve Süt ve Süt Ürünleri İşlemecisi mesleklerinde işbaşı eğitim programları düzenlenmiştir.

Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2011-2018)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2011	7	71	85	156
2012	5	49	75	124
2013	0	0	0	0
2014	4	42	56	98
2015	4	51	57	108
2016	5	37	48	85
2017	22	217	315	532
2018	32	361	404	765

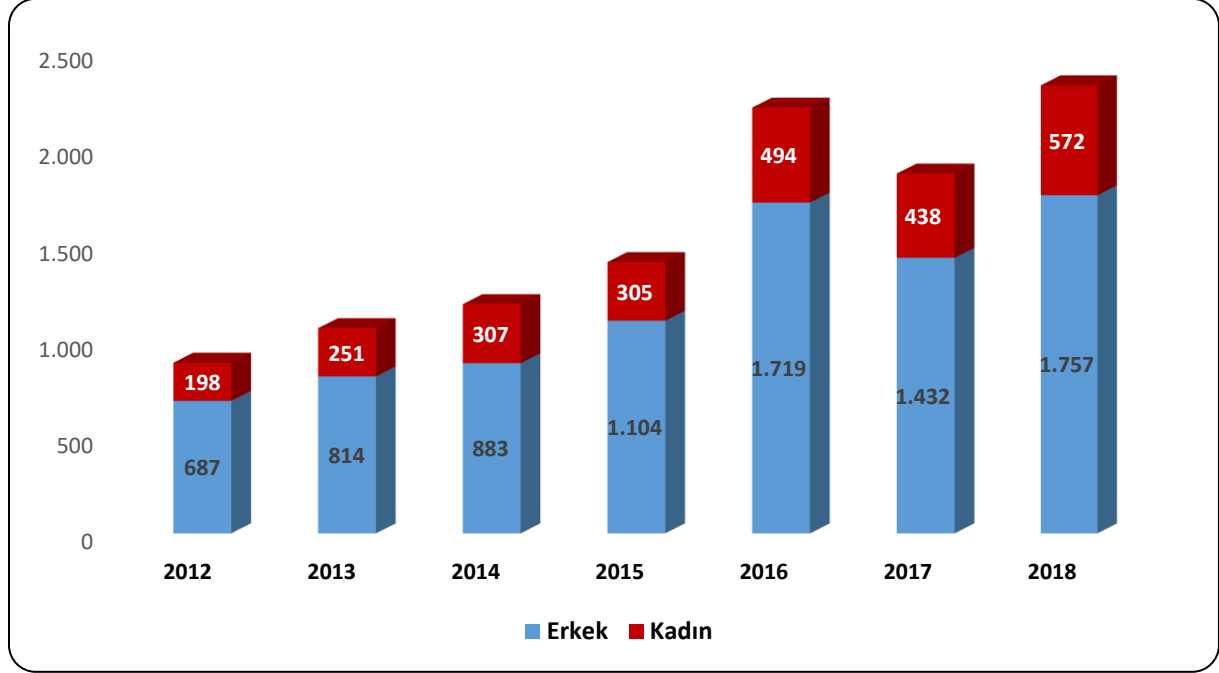
Kaynak: İŞKUR

Girişimcilik Eğitim Programları, istihdamın korunması, artırılması, geliştirilmesi ve işsizliğin azaltılması hedefleri çerçevesinde işsizlere kendi işlerini kurma imkânı sunarak hem işsiz olan bireyleri işsizlikten kurtarmayı hem de bireylere ilave istihdam imkânı oluşturmayı hedeflemektedir. 2018 yılında 32 girişimcilik eğitim programı düzenlenmiştir. 2018 yılında düzenlenen girişimcilik eğitim programı sayısı 2017 yılına göre yüzde 45 daha fazladır. Programa 2018 yılında 361'i kadın, 404'ü erkek olmak üzere toplam 765 kişi katılmıştır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2012-2018)

Kaynak: İŞKUR

Aksaray ilinde 2018 yılında yüzde 25'i kadın olmak üzere 2 bin 329 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin sayısı ise 2018 yılında 2017 yılına göre yüzde 24 oranında artış göstermiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin dinamiklerini görmek adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek oldukça önemlidir. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın oluşturduğu etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hanehalkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak gayesiyle İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi gayesiyle Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından itibaren İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. Değişik yöntemler kullanılarak 2007 yılından günümüze kadar devam ettirilen araştırmalar 2009-2013 tarihleri arasında yılda iki defa yapılmış olup, sonraki yıllarda ise yılda bir kez yapılmıştır. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biri de İŞKUR dışında diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır. Bu çalışma yerel istihdam politikalarına yön verecek yegane kaynaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2019 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 1 Nisan-3 Mayıs 2019 tarihleri arasında Türkiye genelinde 83 bin 887 işletme ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistiki Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri dışındaki 18 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işletmelerde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkılmıştır.

İşyerleri ile Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen “İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu” kapsamında,

- Temel işletme bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- Bir yıl sonrası için artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞLETMELER VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Aksaray ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işletmeler ile çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşletmelerin İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işletmelerin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları, işletmelerde İK sorumlusu olup olmadığı, Ar-Ge çalışması yapılıp yapılmadığı ile

part-time çalışanın bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Aksaray ilinde 394 işletme için veri derlenmiştir. Bu işletmelerde 21 bin 118 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Araştırma kapsamında Aksaray ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işletmeler için veri derlenmiştir. Tablo 8’de Aksaray ilinde araştırma kapsamında olan işletmelerin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

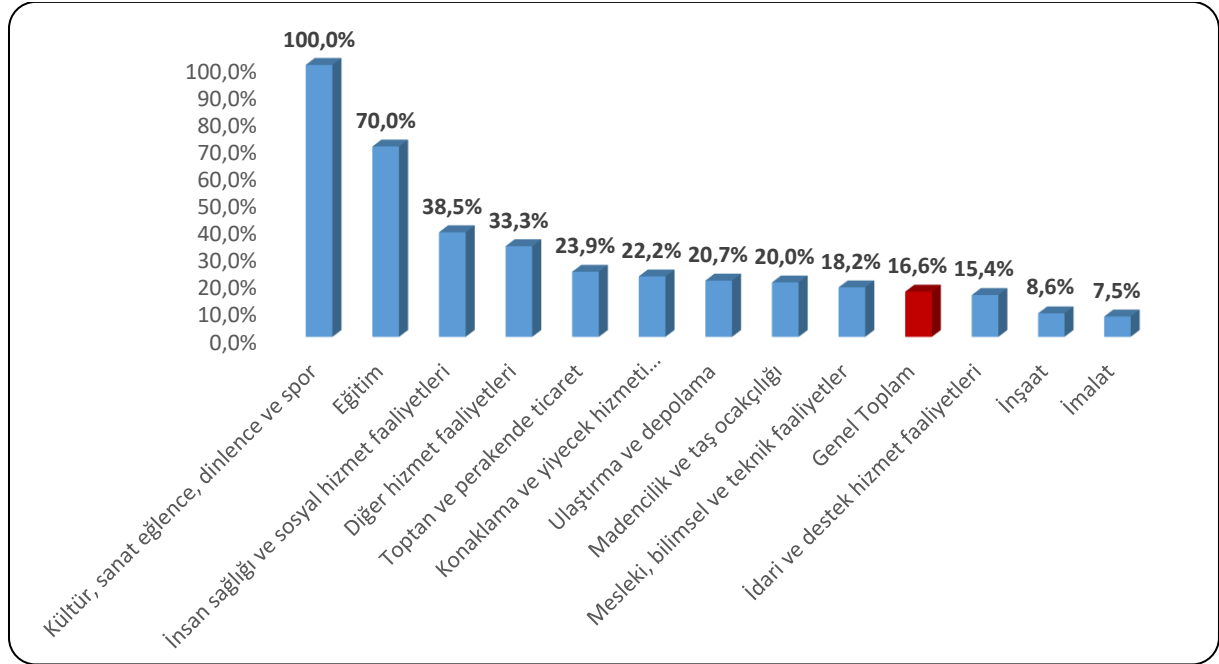
Sektörler	İşletme Sayısı
İmalat	110
İnşaat	83
Toptan ve Perakende Ticaret	73
Ulaştırma ve Depolama	30
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	28
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	13
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	13
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	11
Eğitim	10
Diğer Hizmet Faaliyetleri	6
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	5
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	3
Bilgi ve İletişim	3
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	3
Gayrimenkul Faaliyetleri	2
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	1
Genel Toplam	394

Kaynak: İPA 2019

Aksaray ilinde İmalat sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Aksaray ilindeki çalışma kapsamına giren işletmelerin yüzde 27,8’si İmalat sektöründe yer almaktadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işletmeler içerisinde İmalat sektöründe bulunan işletmelerin ağırlığı yüzde 30,9 seviyesindedir. Bu durumda Aksaray ilinde İmalat sektöründe bulunan işletmelerin toplam içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasına yakın olduğu görülmektedir. İmalat sektöründen sonra en fazla sayıda işletme İnşaat sektöründe faaliyet göstermektedir. Araştırma kapsamında İnşaat sektöründeki işletmelerin ülkemizdeki payı 13,5 iken Aksaray ilinde İnşaat sektörünün payı yüzde 21 düzeyindedir. Aksaray ilinde 20 ve daha fazla kişi istihdam eden işletmelerin yaklaşık yarısı İnşaat ile İmalat sektörlerinde faaliyet göstermektedir.

En az işletme ise Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor ile Gayrimenkul Faaliyetleri sektörlerinde yer almaktadır. Ancak bu tablo incelenirken Aksaray ili düzeyinde yalnızca 20 ve daha fazla istihdamı olan işletmelerin araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır.

Şekil 5: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşletmelerin Oranı

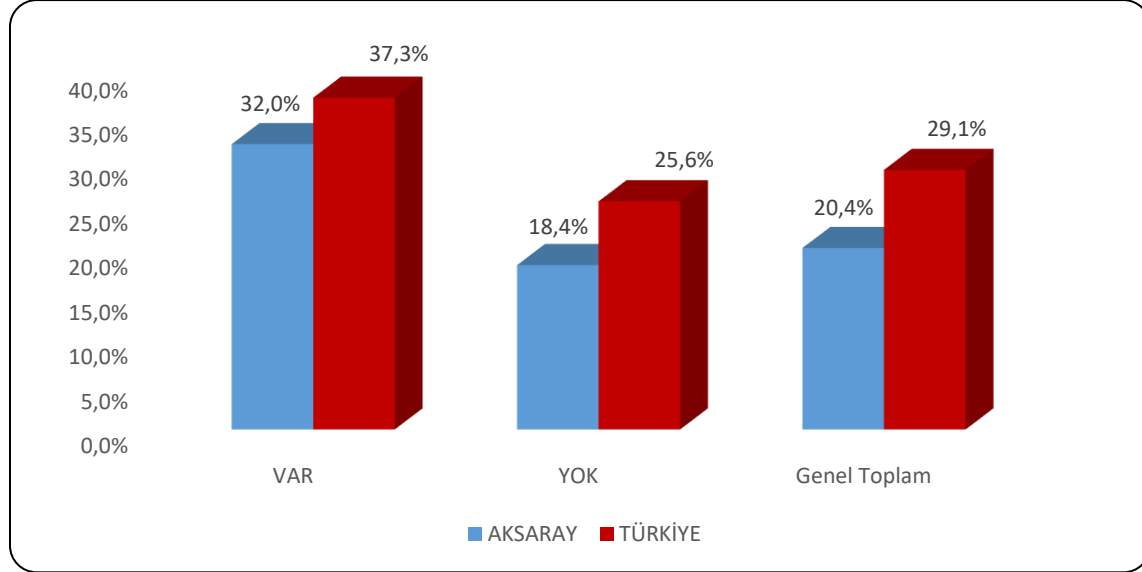
Kaynak: İPA 2019

Aksaray ili genelinde part-time çalışması olan işletmelerin oranı yüzde 16,6 olarak gerçekleşmiştir. Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektöründe yer alan işletmelerin yüzde 100'ünde part-time çalışan bulunmaktadır. Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektöründe çalışma kapsamına yalnızca bir işletme girmiş olup ilgili işletmede part-time çalışma mevcut olduğundan oranı yüzde 100 çıkmıştır. Part-time çalışma açısından ikinci sırada Eğitim sektörü yer almaktadır. Bu sektördeki işletmelerin yüzde 70'inde part-time çalışan bulunmaktadır. Üçüncü sırada ise yüzde 38,5 ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri yer almaktadır. Bu sektörlerde bulunan işletmelerde part-time çalışan olmasının sebebi, ilgili sektörün part-time çalışmaya uygun olmasıdır.

Türkiye genelinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörü part-time çalışma konusunda öne çıkmıştır ve işletmelerin yüzde 45,9'unda part-time çalışan yer almaktadır.

Part-time çalışma bir esnek çalışma şekli olup işgücü piyasasında özellikle kadınlar ve gençler tarafından talep edilmektedir. Şekil 6'da part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işletmelerdeki kadın çalışan oranları bulunmaktadır.

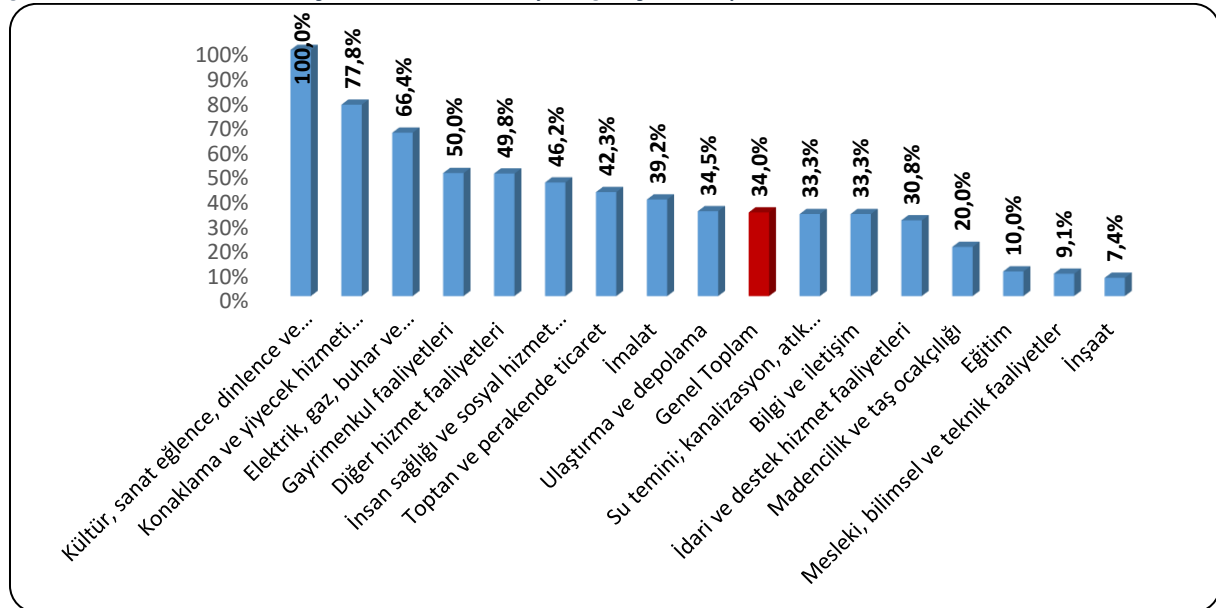
Şekil 6: İşletmelerde Part-time çalışma durumu ve Kadın çalışan oranı

Kaynak: İPA 2019

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerde çalışanların yüzde 29,1'ini kadınlar oluşturmaktayken Aksaray ilinde bu oran yüzde 20,4 olarak gerçekleşmiştir. Aksaray ili verileri incelendiğinde part-time çalışanı olmayan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 18,4 iken part-time çalışanı olan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 32 seviyesindedir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde ise part-time çalışanı olmayan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 25,6 iken part-time çalışanı olan işletmelerde kadın çalışan oranı yüzde 37,3 seviyesindedir. Hem ülke genelinde hem de Aksaray ilinde part-time çalışma, kadın istihdamını olumlu etkilemektedir.

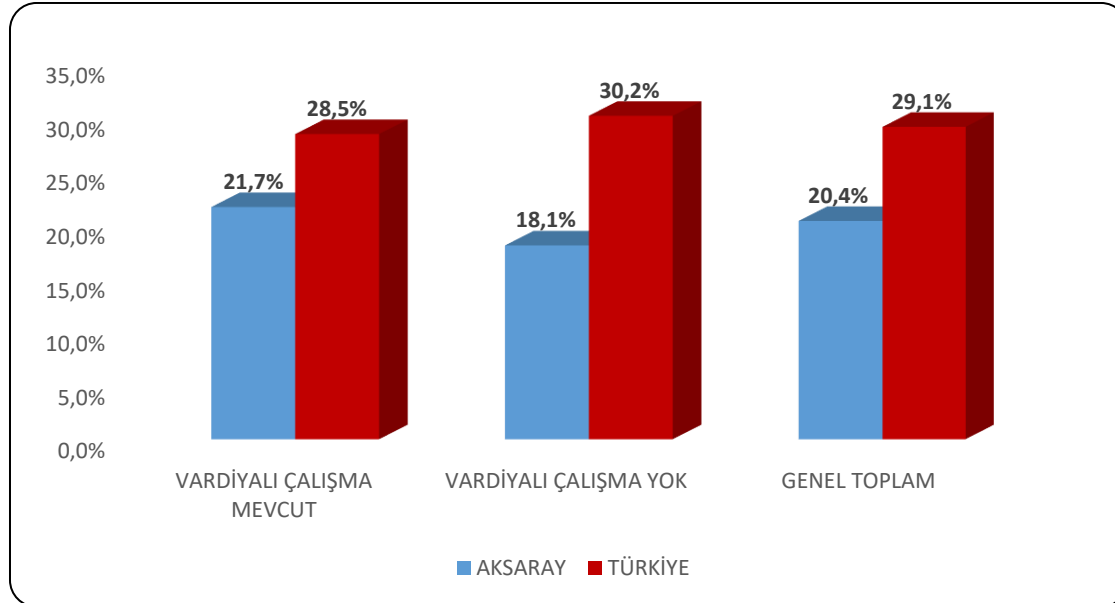
Şekil 7: Sektör Bazında İşletmelerin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

Kaynak: İPA 2019

Aksaray ilinde işletmelerin yüzde 34'ünde vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işletmeler için Türkiye genelinde yüzde 33,2 seviyesindedir. Aksaray ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işletmeler Kültür Sanat, Eğlence Dinlence ve Spor (Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor sektöründe çalışma kapsamına yalnızca bir işletme girmiş olup ilgili işletmede vardiyalı çalışma mevcut olduğundan oranı yüzde 100 çıkmıştır), Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı ile Gayrimenkul Faaliyetleri sektörlerinde görülmektedir. Bu sektörlerde faaliyet gösteren 20+ istihdamlı işletmelerin yarından fazlasında vardiyalı çalışma söz konusudur. İnşaat sektörü ise yüzde 7,4 ile en az vardiyalı çalışma yapılan sektör olmuştur.

Şekil 8: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu

Kaynak: İPA 2019

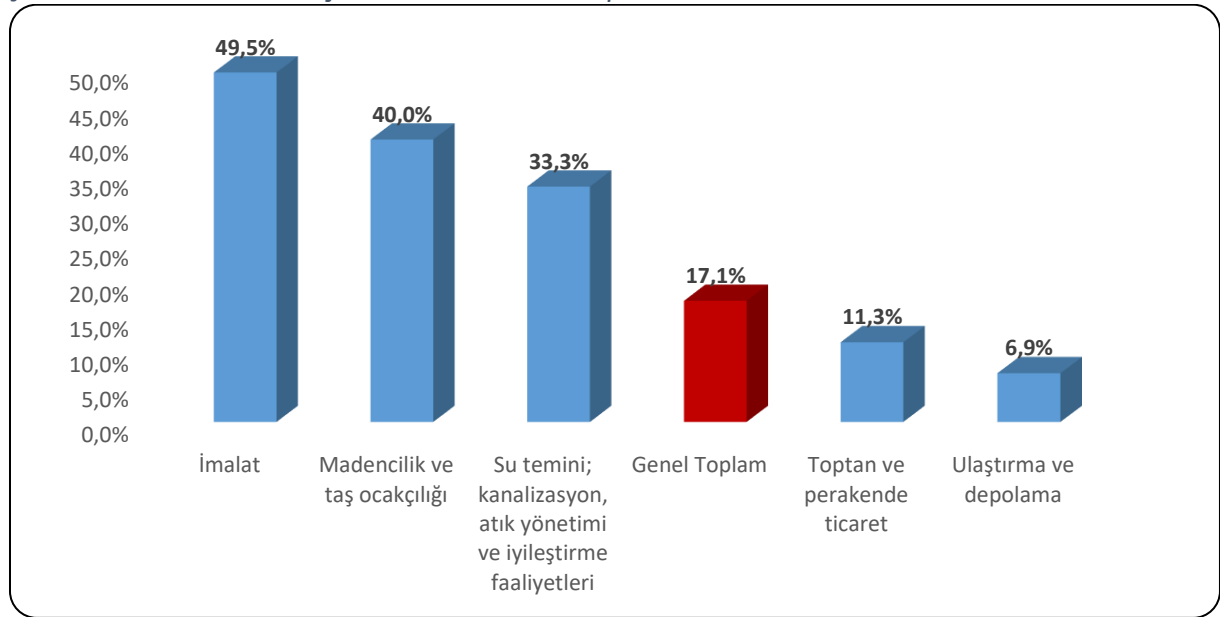
Vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadınların gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde erkek işgücünün daha yüksek oranda yer alması beklendik bir durumdur.

Şekil 8'de söz konusu eğilimin aksine yönde bir durum olduğu göze çarpmaktadır. Aksaray ilinde vardiyalı çalışma yapılan işletmeler için çalışanlar içerisinde kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelere kıyasla daha yüksektir. Vardiyalı çalışma yapılan işletmelerde çalışanların yüzde 21,7'si kadın, yüzde 78,3'ü ise erkeklerden oluşmaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelerde ise çalışanlar içerisinde kadın oranı yüzde 18,1'dir. Bu işletmelerde

erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun sebebi genel olarak Aksaray ilinde 20+ istihdamlı işletmelerde çalışanların sadece yüzde 20,4'ünün kadınlardan oluşmasıdır. Yani her 10 çalışandan 2'si kadınlardan oluşmakta olup, Türkiye ortalamasında ise her 10 çalışandan 3'ü kadınlardan oluşmaktadır.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işletmelerdeki kadın çalışan oranında 1,7 puanlık bir fark söz konusudur. Vardiyalı çalışma yapılmayan işletmelerdeki çalışarlarda kadın oranı, vardiyalı çalışma yapılan işletmelere göre daha azdır. Şekilden de görüldüğü üzere bu fark Aksaray ilinde tersi yönde işlemektedir.

Şekil 9: Sektörlere Göre İşletmelerin İhracat Yapma Oranı

Kaynak: İPA 2019

Aksaray ilindeki işletmelerin yüzde 17,1'inde ihracat yapılmaktadır. İmalat sektöründe bulunan işletmelerin yüzde 49,5'i ihracat yapmakta, ikinci sırada ise Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörü bulunmaktadır. Bu iki sektör dışında Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri sektörü de ihracat yapan işletme oranı anlamında Aksaray ili ortalamasına göre daha yüksek seviyededir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 25,4'ü ihracat yapmakta ve ilk iki sektör olarak yüzde 57,1 ile İmalat ve yüzde 33,3 ile Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektörleri ön plana çıkmaktadır.

İşletme sayısı bakımından İmalat sektörünün payı yüzde 30,9 iken, ihracat yapan işletme oranında da ilk sırada yer almaktadır. Bu sektördeki işletmelerin ihracat yapma oranının diğer sektörlerle nazaran yüksek olması ihracata dayalı ekonomik faaliyet gösterdiklerine işaret

etmektedir. İhracat yapan işletmelerde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenebilir.

Aksaray ilinde işletmelerin yüzde 13,8'i e-ticaret yapmaktadır. E-ticaret yapmayan işletmelere ise neden e-ticaret yapmadıkları sorusu sorulmuştur. Tablo 9'da sonuçların dağılımı görülmektedir.

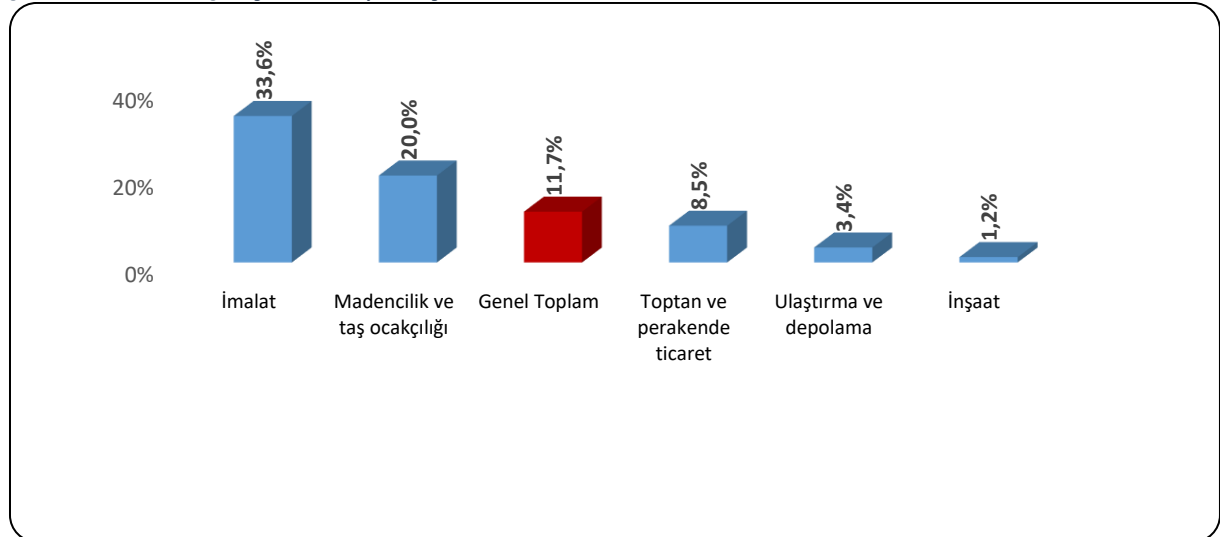
Tablo 9: E-Ticaret Yapmama Nedenleri

E-Ticaret Yapmama Nedeni	Oran
Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olamaması	89,2%
E-ticaret konusunda bilgisi olan personel eksikliği	8,7%
E-ticaretin güvensiz bir mecra olması	3,3%
Elektronik ticareti teşvik eden mekanizmaların var olamaması	2,7%
Finansman yetersizliği	1,5%

Kaynak: İPA 2019

Aksaray ilinde e-ticaret yapmayan işletmelerin büyük bir çoğunluğu neden olarak Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olmamasını göstermiştir. İkinci sırada ise E-ticaret konusunda bilgisi olan personel eksikliği gelmektedir. Ülke genelinde ise e-ticaret yapan işletme oranı yüzde 13,4 iken e-ticaret yapmama nedeninde ilk sırada Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olmaması gelmektedir.

Şekil 10: Ar-Ge Çalışması Yapan İşletme Durumu

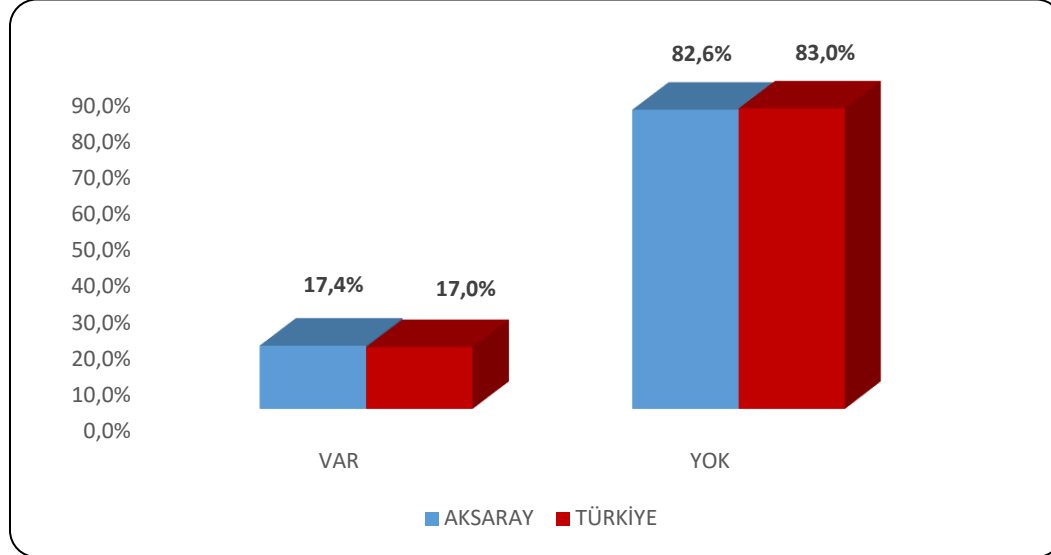

Kaynak: İPA 2019

Aksaray ilinde 18 sektörden 5 sektörde bulunan işletmeler Ar-Ge çalışması yapmaktadır. İl genelinde Ar-Ge çalışması yapan işletme oranı yüzde 11,7 olarak gerçekleşmiştir. İmalat sektöründe bulunan işletmelerin yüzde 33,6'sı, Madencilik ve Taş Ocakçılığı sektöründe bulunan işletmelerin yüzde 20'si Ar-Ge çalışması yapmaktadır. Bu sektörleri ise yüzde 8,5 ile

Toptan ve Perakende Ticaret sektörü takip etmektedir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 17,1'i Ar-Ge çalışması yapmaktadır. Yüzde 41,7 ile Bilgi ve İletişim ve yüzde 34,3 ile İmalat sektörleri Ar-Ge çalışması yapan işletme oranında ön plana çıkmaktadır. Aksaray ilinde en fazla işletme İmalat sektöründe olup Ar-Ge çalışması yapan işletme oranı bakımından da yüzde 33,6 ile ilk sırada İmalat sektörü yer almaktadır.

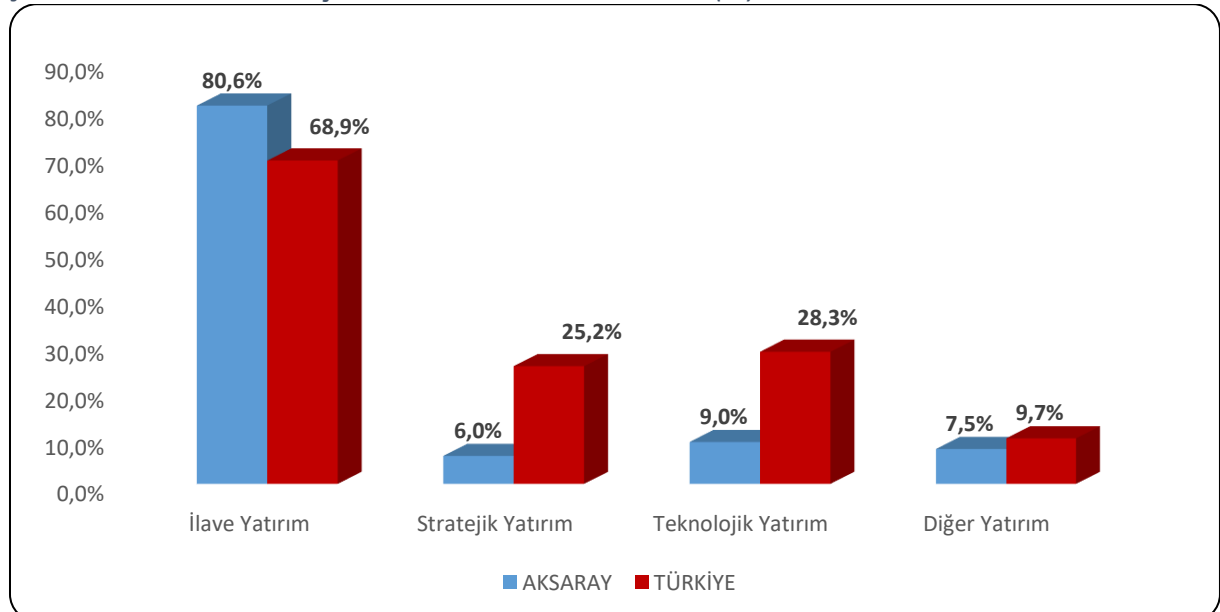
Şekil 11: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşletme Oranı (%)

Kaynak: İPA 2019

Aksaray ilinde 20+ çalışanı olan işletmelerin yüzde 17,4'ü gelecek bir yıl içinde yatırım planlamakta iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 17 olarak gerçekleşmiştir. Şekil 12'de planlanan yatırım türlerine yer verilmiştir.

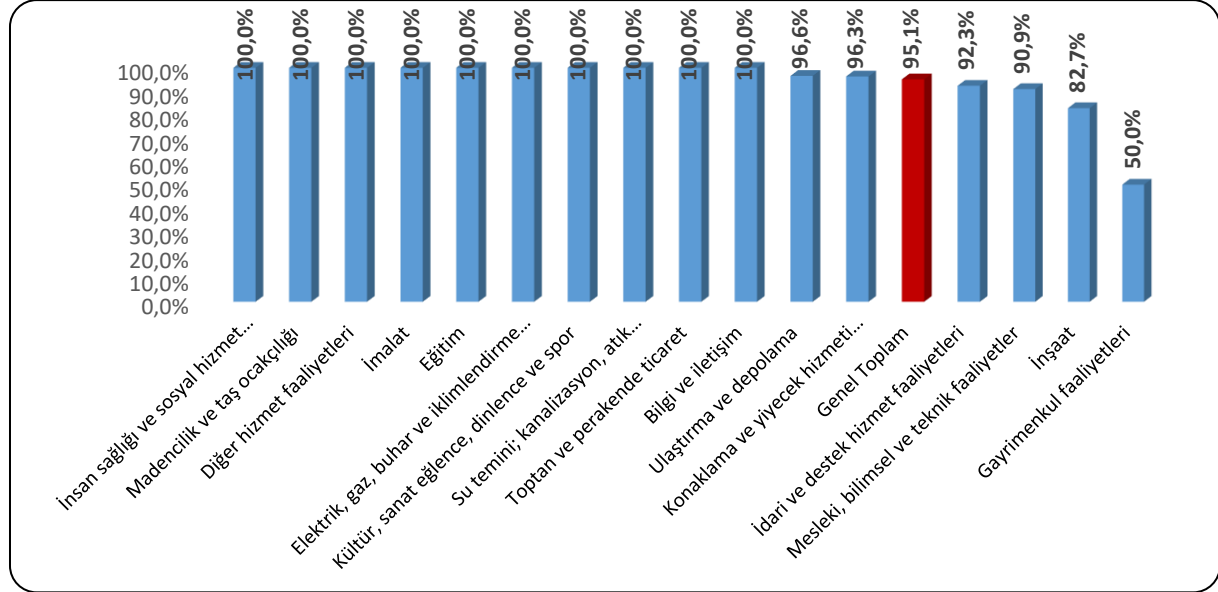
Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%)

Kaynak: İPA 2019

Gelecek bir yıl içinde yatırım yapmayı planlayan işletmeler yatırım türlerine göre incelendiğinde; Aksaray ilinde yatırım yapmayı planlayan 20+ çalışanı olan işletmelerin yüzde 80,6'sı ilave yatırım, yüzde 9'u teknolojik yatırım ve yüzde 7,5'u diğer yatırım yapmayı planlamaktadır. Türkiye genelinde ise yatırım yapmayı planlayan işverenlerin yüzde 68,9'u ilave yatırım, yüzde 28,3'ü teknolojik yatırım, yüzde 25,2'si stratejik yatırım ve yüzde 9,7'si ise diğer yatırım türlerinde yatırım yapmayı planlamaktadır.

Şekil 13: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletme Oranı

Kaynak: İPA 2019

Şekil 13'de İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Türkiye genelinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 53,3 seviyesindedir. Aksaray ilinde bulunan 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 95,1'i İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Bu oran Aksaray ili için Türkiye ortalamasının üzerinde bulunmaktadır.

İlin en çok işletme sayısına sahip sektörü olan İmalat sektöründe yer alan işletmelerin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır.

Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanan İşletmelerin, Hizmetlerimize Göre Oranları

Sektörler	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs	Teşvik
İmalat	100,0%	77,6%	22,4%	2,8%	5,6%	61,7%
Toptan ve Perakende Ticaret	98,6%	64,8%	9,9%	1,4%	0,0%	57,7%
İnşaat	98,5%	31,3%	7,5%	0,0%	0,0%	34,3%
Ulaştırma ve Depolama	100,0%	50,0%	7,1%	0,0%	0,0%	46,4%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	96,2%	61,5%	23,1%	0,0%	3,8%	65,4%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	100,0%	84,6%	46,2%	0,0%	0,0%	76,9%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	100,0%	25,0%	0,0%	8,3%	0,0%	25,0%
Eğitim	100,0%	100,0%	40,0%	0,0%	0,0%	60,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	90,0%	40,0%	10,0%	0,0%	0,0%	30,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	83,5%	66,7%	33,3%	0,0%	0,0%	67,1%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	40,0%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	100,0%	66,7%	0,0%	0,0%	0,0%	33,3%
Bilgi ve İletişim	100,0%	66,7%	33,3%	0,0%	0,0%	66,7%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtım	100,0%	100,0%	33,6%	0,0%	0,0%	67,2%
Gayrimenkul Faaliyetleri	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	98,6%	61,5%	16,1%	1,4%	1,9%	52,7%

Kaynak: İPA 2019

İŞKUR hizmetlerinden son bir yıl içerisinde faydalanmış olan işletmelerin yüzde 98,6'sı İŞKUR'dan Danışmanlık ve Yönlendirme hizmetinden yararlanmıştır. İşletmelerin yüzde 61,5'i Eleman Talebinde bulunurken yüzde 52,7'si Teşvik kapsamında İŞKUR hizmetlerinden faydalanmışlardır. Son bir yıl içerisinde çalışanlara yönelik eğitim hizmetinden faydalanan işletme ise bulunmamaktadır.

Çalışma kapsamında Aksaray ilinde en fazla işletme sayısına sahip sektör olan İmalat sektöründe işverenlerin tamamı Danışmanlık ve Yönlendirme hizmetimizden yararlanmış, yüzde 77,6'sı İŞKUR'dan eleman talebinde bulunmuş, yüzde 61,7'si Teşviklerden yararlanmış ve yüzde 22,4'ü ise İşbaşı Eğitim Programından son bir yıl içerisinde yararlanmıştır. Sektör bazında işverenlerin son bir yıl içerisinde İŞKUR'un hangi hizmetlerinden yararlandığı sorusunun cevabı Tablo 10'da bulunmaktadır.

İŞKUR'un sunmuş olduğu Kısa Çalışma Ödeneğinden İdari ve destek hizmet faaliyetleri sektöründeki işletmelerin son bir yılda yüzde 8,3'ü faydalanmıştır.

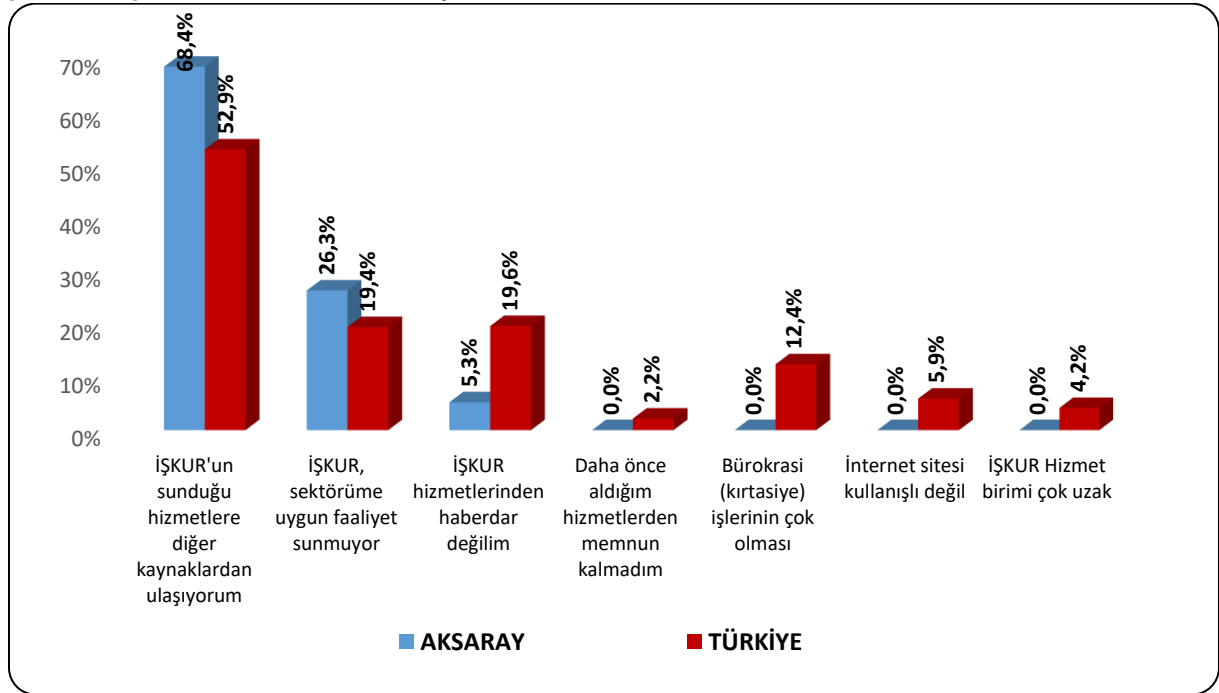
Tablo 11: İŞKUR'un Desteklemesini İstediğiniz Alanlar

Desteklenmesi istenen alanlar	Oran
Yeni Alım Yapılacak Çalışanlar İçin Sigorta ve Prim Desteği	72,2%
Yeni Alım Yapılacak Çalışanlar İçin Ücret Desteği	65,2%
İşe Uygun Eleman Temini	38,2%
İşbaşı Eğitim Programı	26,2%
Çalışanların Niteliklerinin Artırılması İçin Mesleki Eğitim Desteği Sunulması	7,8%
İşyerime Özel Sektörel Danışmanlık Vermesi	3,9%
Genel Toplam	100,0%

Kaynak: İPA 2019

Aksaray ilinde İŞKUR'un işletmeleri en fazla hangi alanda desteklemesi gerektiği sorulduğunda; işverenlerin yüzde 72,2'si yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği cevabını vermiştir. Yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteği ikinci sırada yer alırken, sonrasında ise işe uygun eleman temini seçeneği işaretlenmiştir.

Şekil 14: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri

Kaynak: İPA 2019

Aksaray ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanmama nedenlerinde ilk üç sırada, yüzde 68,4 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi, yüzde 26,3 ile İŞKUR'un sektöre uygun faaliyet sunmaması ve yüzde 5,3 ile İŞKUR hizmetlerinden haberdar olunmaması gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde ise Aksaray ilinde olduğu gibi ilk sırada yüzde 52,9 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde hizmetlerden haberdar olmama nedeniyle İŞKUR hizmetlerinden faydalanmıyorum diyen işverenlerin oranı Aksaray iline göre daha yüksek

seviyededir. Aksaray ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanan ve Daha önce aldığı hizmetlerden memnun kalmadım diyen bir işletme olmamıştır.

Mevcut İstihdam

Aksaray ilinde araştırma kapsamına dahil olan 20+ istihdamlı işletmelerde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Aksaray ilinde 20+ istihdamlı işletmeler için toplam çalışan sayısı 21 bin 118 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 16 bin 817 erkek çalışan ve 4 bin 300 kadın çalışan mevcuttur.

Tablo 12: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
İmalat	2.110	9.369	11.479
Toptan ve Perakende Ticaret	782	2.121	2.903
İnşaat	66	1.973	2.038
Ulaştırma ve Depolama	119	823	942
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	535	363	898
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	268	552	821
Eğitim	289	223	512
Diğer Hizmet Faaliyetleri	26	398	424
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	19	329	348
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	7	212	219
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	42	152	194
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	9	108	117
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	15	76	91
Gayrimenkul Faaliyetleri	3	68	71
Bilgi ve İletişim	5	28	33
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	4	25	29
Genel Toplam	4.300	16.817	21.118

Kaynak: İPA 2019

Sektörlere göre dağılımda ise; Aksaray ilinde çalışanların önemli bir kısmı İmalat ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörlerinde istihdam edilmektedir. Toplam çalışanların yüzde 68,1'i bu iki sektörde yer almaktadır.

Kadın istihdamının en fazla olduğu sektör İmalat sektörüdür. İl genelindeki toplam kadın çalışanların yüzde 49,1'i İmalat sektöründe çalışmaktadır. Aksaray ilinde kadın çalışan oranının en yüksek olduğu sektör ise İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörüdür.

İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektöründe çalışanların yarısından fazlasını kadınlar oluşturmaktadır.

Türkiye genelinde İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri, Eğitim ve Uluslararası örgütler ve temsilciliklerinin faaliyetleri sektörlerinde kadın çalışan sayısının erkeklerden daha fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 13: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grupları	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	788	4.027	4.816
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	353	4.401	4.755
Hizmet ve Satış Elemanları	898	1.785	2.682
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	796	1.506	2.302
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	291	1.584	1.875
Profesyonel Meslek Mensupları	663	925	1.588
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	375	1.029	1.404
Yöneticiler	60	790	850
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	76	770	846
Genel Toplam	4.300	16.817	21.118

Kaynak: İPA 2019

Meslek grubu bazında çalışan sayıları incelendiğinde en fazla çalışanı olan meslek grubu Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılardır. Toplam çalışanlar içerisinde Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılarının oranı yüzde 22,8 seviyesindedir. Aksaray ilindeki kadın çalışanların yüzde 18,3'ü; erkek çalışanları ise yüzde 23,9'u bu meslek grubunda bulunmaktadır. İkinci sırada ise Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar yer almakta ve toplam çalışanların yüzde 22,5'i bu meslek grubunda istihdam edilmektedir. Üçüncü sırada ise yüzde 12,7 oran ile Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubu yer almaktadır.

Aksaray ilinde Hizmet ve Satış Elemanları en fazla kadın çalışan sayısına sahip meslek grubudur. Erkek çalışan sayısının en fazla olduğu meslek grubu ise Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlardır.

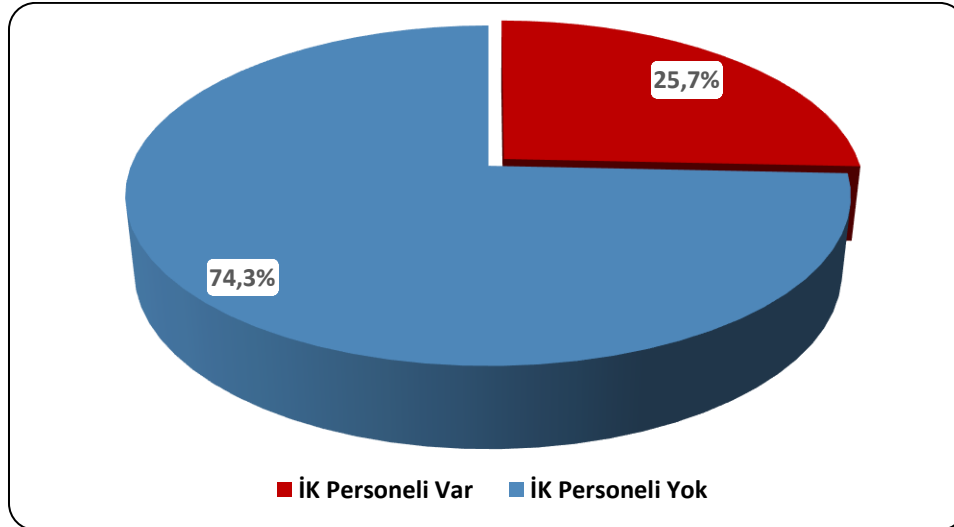
Tablo 14: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
Temizlik Görevlisi	Makineci (Dikiş)	Süthane İşçisi
Süthane İşçisi	Temizlik Görevlisi	Otomotiv Montaj İşçisi
Otomotiv Montaj İşçisi	Dokuma Konfeksiyon Makineci	Şoför-Yük Taşıma
Makineci (Dikiş)	Satış Elemanı (Perakende)	Temizlik Görevlisi
Dokuma Konfeksiyon Makineci	Paketleme İşçisi (Gıda)	Yönetici (İş Hizmetleri)
Şoför-Yük Taşıma	Kasiyer	Makineci (Dikiş)
Satış Elemanı (Perakende)	Reyon Görevlisi	Diğer Metal Levha İşçileri
Yönetici (İş Hizmetleri)	Ortacı/Ayakçı (Tekstil)	Lastik Üretim Teknisyeni
Diğer Metal Levha İşçileri	Kalite Kontrolcü-Tekstil	Dokuma Konfeksiyon Makineci
Lastik Üretim Teknisyeni	Hemşire	Malzeme Takıp ve Dağıtım İşçisi

Kaynak: İPA 2019

Tablo 14’te ise Aksaray ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışanı olan meslekler görülmektedir. Toplam çalışan sayısının en fazla olduğu meslekler sırasıyla Temizlik Görevlisi, Süthane İşçisi ve Otomotiv Montaj İşçisi meslekleridir. Kadın çalışan sayısının en fazla olduğu ilk üç meslek Makineci (Dikiş), Temizlik Görevlisi ve Dokuma Konfeksiyon Makineci; Erkek çalışan sayısının ne fazla olduğu ilk üç meslek ise Süthane İşçisi, Otomotiv Montaj İşçisi ve Şoför-Yük Taşıma meslekleridir.

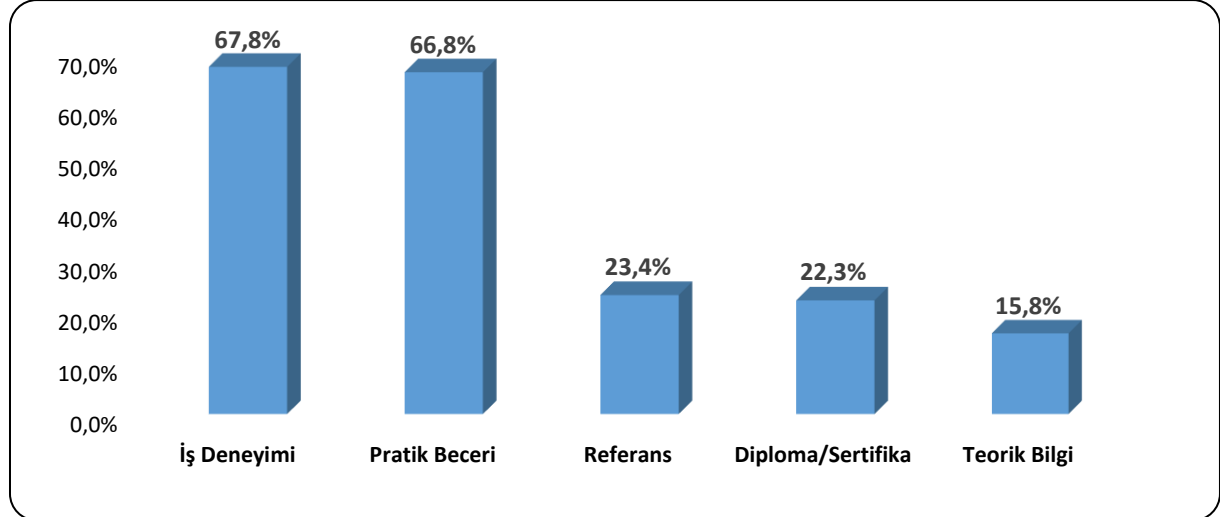
Şekil 15: İşletmelerde İnsan Kaynakları Sorumlu İstihdamı

Kaynak: İPA 2019

Şekil 15’te görüldüğü üzere Aksaray ilinde araştırma kapsamında yer alan işletmelerin yalnızca yüzde 25,7’sinde İnsan Kaynaklarından sorumlu personel bulunmaktadır. İmalat sektöründe bu oran yüzde 43,9, Toptan ve Perakende Ticaret sektöründe yüzde 25,4 ve İnşaat sektöründe ise yüzde 9,9 seviyesindedir.

Şekil 16: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı

Kaynak: İPA 2019

Aksaray ilinde 20+ çalışanı olan işletmeler genç personel seçerken aradıkları kriterler incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 67,8'i İş deneyimi, yüzde 66,8'i Pratik Beceri ve yüzde 23,4'i ise Referans aramaktadır.

Türkiye genelinde ise en yüksek tercih edilen kriter, yüzde 72,6 ile Pratik Beceri kriteridir. Bunu sırasıyla yüzde 64,7 ile İş Deneyimi ve yüzde 35,7 ile Diploma / Sertifika kriterleri izlemektedir. Aksaray ilinde genç personel seçerken en çok aranan kriter birinci sırada iş deneyimi iken Türkiye genelinde birinci sırada pratik beceri olmuştur.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yönleltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işletmelere ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, engelli çalışan tercih edip edemeyecekleri, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Tablo 15: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İş Olan İşletme Oranı

Sektörler	Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı	Açık İş Olan İşletme Oranı
İmalat	226	1,9%	37,4%
Toptan ve Perakende Ticaret	120	4,0%	40,8%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	23	2,7%	25,9%
İnşaat	20	1,0%	12,3%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	14	1,6%	30,8%
Eğitim	11	2,2%	40,0%
Ulaştırma ve Depolama	6	0,6%	13,8%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	3	2,6%	40,0%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	2	0,6%	7,7%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	2	2,2%	33,3%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	2	0,5%	16,9%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	1	3,4%	100,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	1	0,5%	9,1%
Bilgi ve İletişim	1	3,0%	33,3%
Genel Toplam	433	2,0%	27,5%

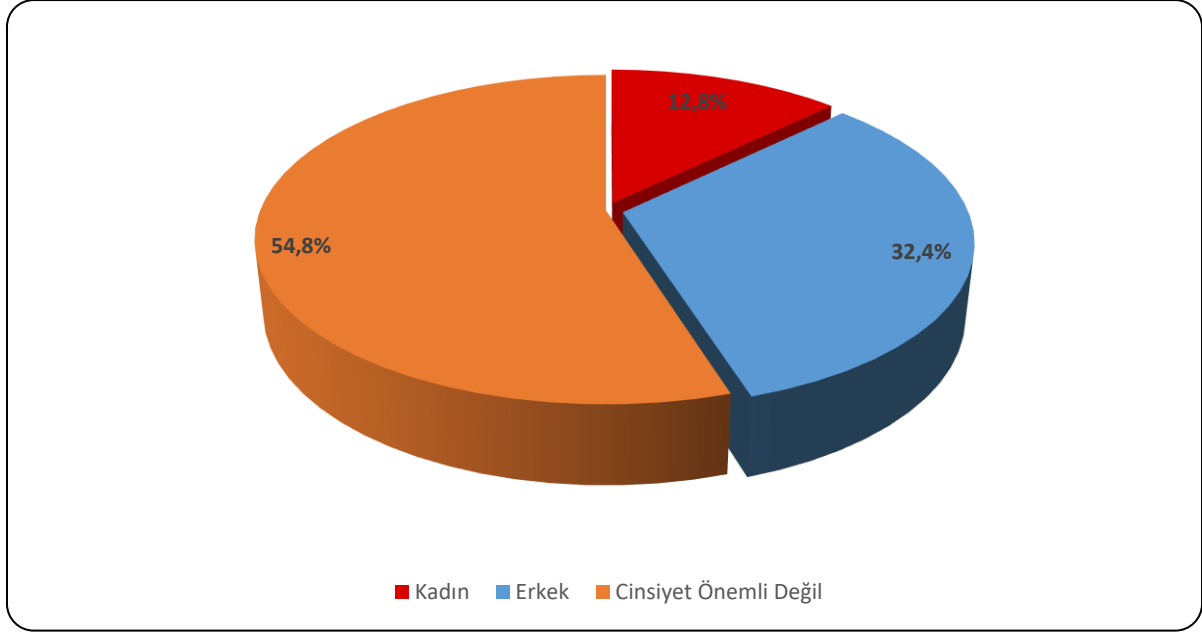
Kaynak: İPA 2019

Aksaray ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda açık iş talebi olan 109 işletmede 433 açık iş tespit edilmiştir. Aksaray ilinde açık iş sayısı en fazla olan sektör İmalat sektörüdür. İmalat sektörü Aksaray ilinde çalışma kapsamında yer alan işletme sayısı en fazla olan sektördür. Toplam 433 kişilik açık işin yüzde 52,2'sine tekabül eden 226 kişilik kısmı, İmalat sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık işlerin olduğu diğer sektörler ise Toptan ve Perakende Ticaret, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, İnşaat ve İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörleridir.

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 15'den de görüleceği üzere Aksaray ilinde açık iş oranı yüzde 2 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde araştırma döneminde açık iş oranı yüzde 1,5 olarak tespit edilmiştir. Aksaray ilindeki açık iş oranı Türkiye ortalamasının üstündedir. Aksaray ilinde açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 4 ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörü olarak tespit edilmiştir.

Aksaray ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 27,5'inde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının üstünde olup Türkiye geneli için açık iş olan işletme oranı yüzde 18,4 olarak gerçekleşmiştir.

Şekil 17: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

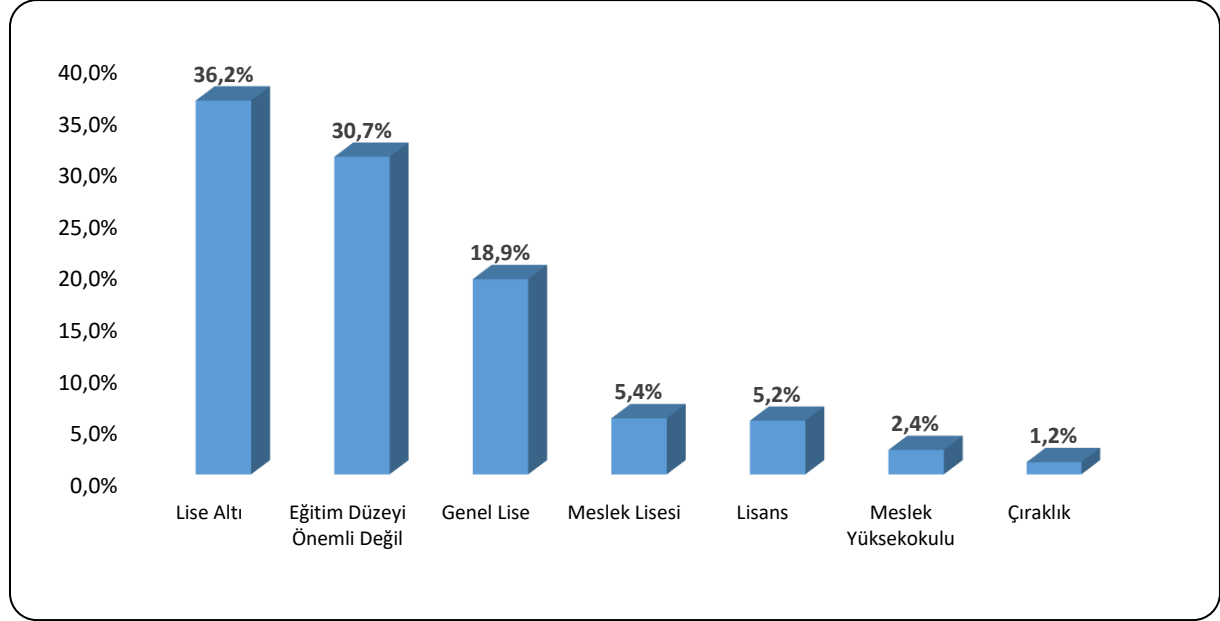

Kaynak: İPA 2019

Şekil 17’de Aksaray ilinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde 20+ çalışanı bulunan işletmelerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Aksaray ilinde işverenler açık işlerin yüzde 54,8’inde cinsiyetin önemli olmadığını belirtirken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 59,1 olarak gerçekleşmiştir. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise Türkiye genelinde yüzde 8,8 iken, Aksaray ilinde yüzde 12,8 olarak gerçekleşmiştir. Türkiye genelinde işverenlerin yüzde 32,1’i açık işlerinde erkek tercih edeceklerini belirtmiştir. Aksaray ilinde ise işverenlerin yüzde 32,4’ü mevcut açık işlerinde erkek tercih etmektedir.

Türkiye genelinde çalışan sayısı içinde kadınların payı düşük iken, işverenlerin büyük bir kısmı mevcut açık işlerinde istihdam edecekleri kişinin cinsiyetinin önemli olmadığını belirtmiştir. Bu durum kadın istihdamının artması konusunda önem arz etmektedir.

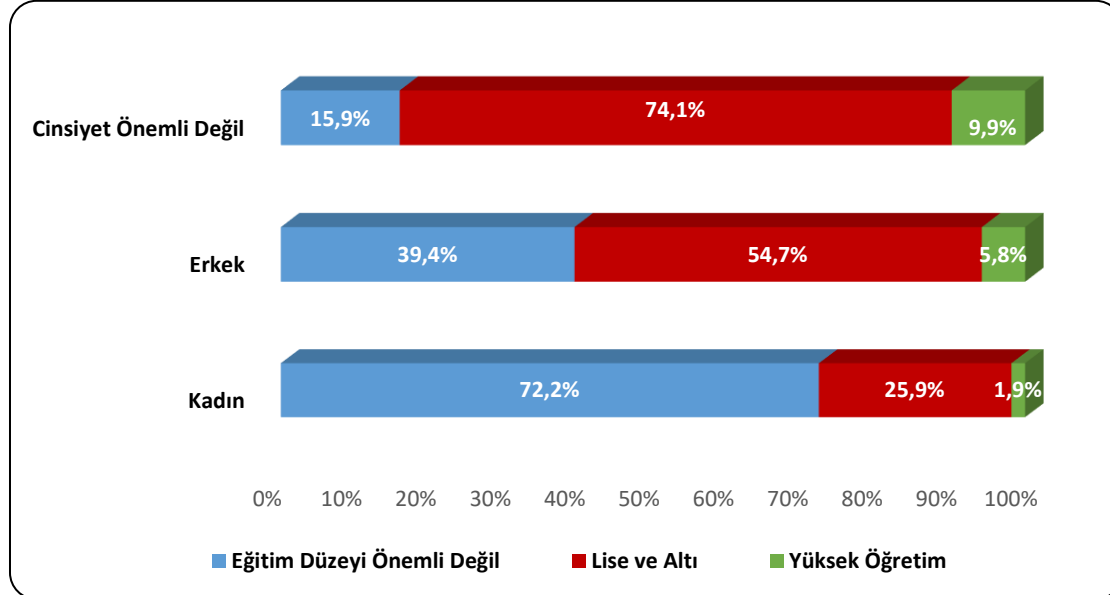
Şekil 18: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2019

İşverenlere mevcut açık işleri için aradıkları asgari eğitim düzeyi sorulmuştur. Aksaray ilindeki açık işlerin yüzde 36,2'sinde işverenler Lise Altı eğitim düzeyini talep etmişlerdir. Açık işlerin yüzde 30,7'sinde ise eğitim düzeyinin önemli olmadığını belirtmişlerdir.

Şekil 19: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

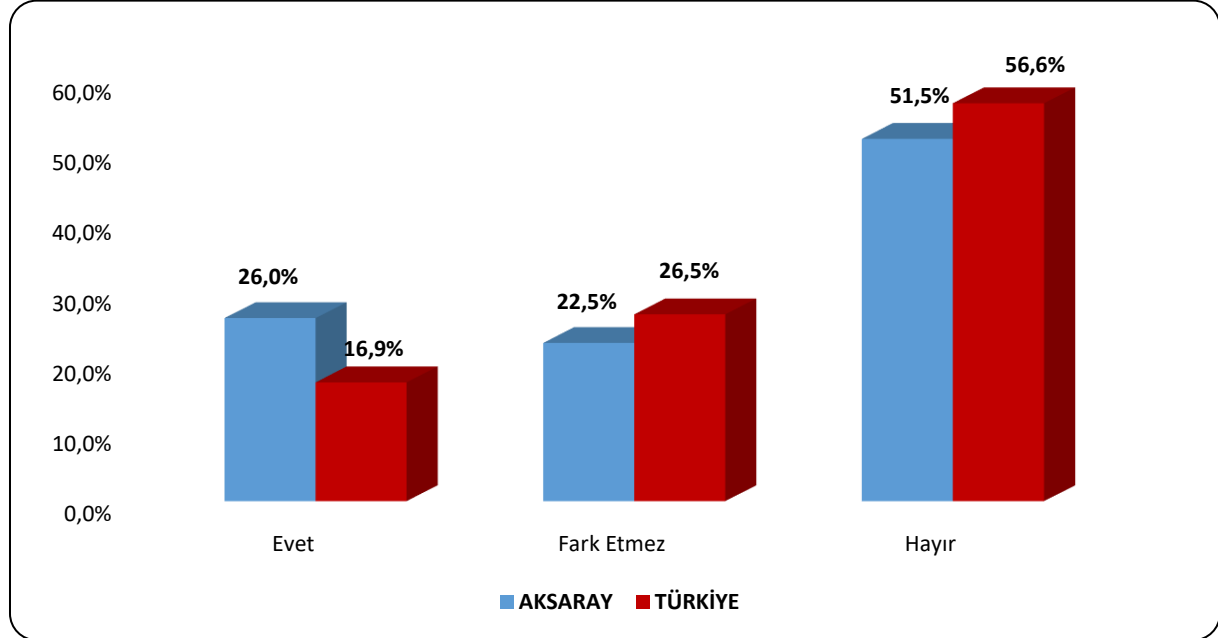

Kaynak: İPA 2019

Şekil 19'da açık işlerin cinsiyete ve eğitim düzeyine göre dağılımı görülmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde, yüzde 74,1 oranında lise altı eğitim düzeyi istenmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde yüzde 9,9 oranında yüksek öğretim seviyesi talep edilirken ve yüzde 15,9 oranında ise herhangi bir eğitim düzeyi talep edilmemiştir. Erkeklerin

tercih edildiği açık işlerde yüzde 39,4 oranında, kadınların tercih edildiği açık işlerde ise yüzde 72,2 oranında eğitim düzeyinin önemli olmadığı belirtilmiştir.

Şekil 20: Açık İşlerde Engelli Çalıştırma Durumu

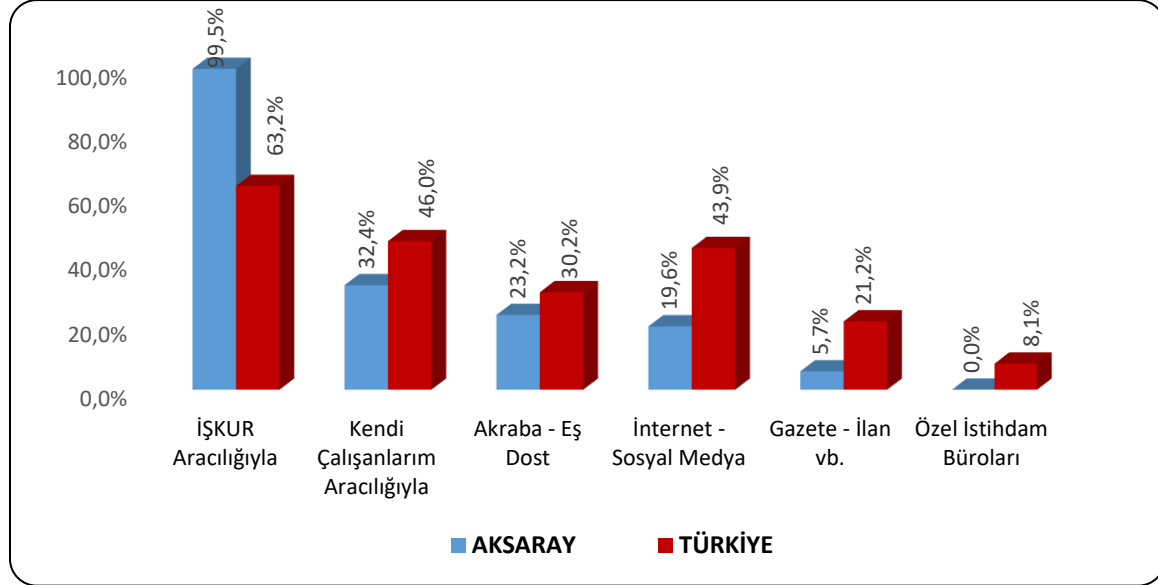

Kaynak: İPA 2019

Açık iş olan mesleklerde engelli çalıştırılmak istenmesi durumu incelendiğinde; Aksaray ilinde mevcut açık işlerin yüzde 26'sında işverenler özellikle engelli tercih edeceklerini belirtmiştir. İstihdam edeceğim kişi için engel durumu olup olmaması farketmez şeklinde yanıt verilen açık iş oranı yüzde 22,5 seviyesindedir. Yani açık işler açısından genel değerlendirmede araştırma dönemindeki mevcut açık işlerin yüzde 48,5'inde engelli bireyler istihdam edilebilir.

Türkiye genelinde ise yüzde 16,9 oranında evet, yüzde 26,5 oranında farketmez denmiştir. Araştırma dönemindeki açık işlerin yüzde 43,4'ü için işverenler engelli tercih edebileceğini söylemiştir. Aksaray ilinde Türkiye geneline göre açık işler için engelli işçi çalıştırma eğiliminin daha fazla oranda olduğu gözlemlenmiştir.

Şekil 21: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2019

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 21’de Aksaray ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Aksaray ilinde 20+ istihdamlı işletmelerden alınan açık işlerin yüzde 99,5 gibi büyük bir oranı İŞKUR aracılığıyla aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 63,2 olarak gerçekleşmiştir. Aksaray ilinde ikinci sırada yüzde 32,4 ile Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla arama kanalı kullanılmıştır. Üçüncü sırada ise yüzde 23,2 ile Akraba-Eş Dost arama kanalı kullanılmıştır.

Tablo 16: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	2	1	1	1
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	1	2	2	2
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	4	4	3	3
Takım Çalışması	3	3	4	4
İletişim ve İfade Yeteneği	4	5	5	5
Bilgisayar Kullanımı	4	6	8	6
Analitik Düşünebilme	6	7	7	7
İkna Kabiliyeti ve Pazarlama Gücü	5	8	6	7
Yabancı Dil	-	9	9	8
Yenilikçi Düşünce Yeteneği	7	-	-	9

Kaynak: İPA 2019

Aksaray ilinde cinsiyete göre açık işlerde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması incelendiğinde, Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi ilk sırada yer almaktadır. Kadınların tercih edildiği açık işler için ikinci sırada Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe becerisi aranmasına rağmen, cinsiyetin önemli olmadığı veya erkeklerin tercih edildiği açık işlerde işverenler tarafından en çok aranan beceridir. Kadınların tercih edildiği açık işlerde ise ilk sırada Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi aranmaktadır. Aksaray ilinde, kadınlarda Yabancı dil becerisi, cinsiyetin önemli olmadığı veya erkeklerin tercih edildiği açık işlerde ise Yenilikçi Düşünce Yeteneği becerileri araştırma dönemindeki açık işler için işverenler tarafından aranmamaktadır.

Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı

Meslek Grupları	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	105	4,3%
Hizmet ve Satış Elemanları	103	3,7%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	100	2,0%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	42	2,2%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	40	0,8%
Profesyonel Meslek Mensupları	23	1,4%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	19	1,4%
Yöneticiler	1	0,1%
Genel Toplam	433	2,0%

Kaynak: İPA 2019

Aksaray ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubunda olduğu tespit edilmiş olup, toplam açık işler içerisinde bu meslek grubunun payı yüzde 24,1'dir. İkinci sırada ise Hizmet ve Satış Elemanları meslek grubu bulunmaktadır.

Aksaray ili için tespit edilen yüzde 2'lik açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde, açık iş oranının en yüksek olduğu meslek grubu yüzde 4,3 ile Nitelik Gerektirmeyen Meslekler grubudur. Daha sonra ise Açık iş oranı bakımından sırasıyla Hizmet ve Satış Elemanları ile Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları meslek grupları gelmektedir.

Tablo 18: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grubu	Akraba - Eş Dost	Gazete - İlan vb.	İnternet - Sosyal Medya	İŞKUR Aracılığıyla	Kendi Çalışanlarım Aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	18,6%	2,0%	4,9%	100,0%	63,7%	0,0%
Hizmet ve Satış Elemanları	44,6%	2,0%	20,8%	100,0%	16,8%	0,0%
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	10,2%	1,0%	2,0%	100,0%	21,4%	0,0%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	9,8%	24,4%	70,7%	100,0%	17,1%	0,0%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	35,9%	7,7%	20,5%	97,4%	41,0%	0,0%
Profesyonel Meslek Mensupları	4,5%	18,2%	54,5%	100,0%	18,2%	0,0%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	21,1%	10,5%	26,3%	94,7%	36,8%	0,0%
Yöneticiler	100,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	23,2%	5,7%	19,6%	99,5%	32,4%	0,0%

Kaynak: İPA 2019

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grupları Nitelik Gerektirmeyen Meslekler, Hizmet ve Satış Elemanları, Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar, Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları, Profesyonel Meslek Mensupları ve Yöneticiler olmuştur. Bu meslek gruplarındaki açık işlerin tamamı İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur. Tüm meslek gruplarına ait açık işler için İŞKUR arama kanalı olarak işverenler için ilk sırada tercih edilmiştir.

Tablo 19: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslekler	Bilgisayar kullanımı	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	Proje Tabanlı Çalışma	Satış ve Pazarlama Becerisi	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yabancı Dil	Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe
Beden İşçisi (Genel)	-	1	-	5	-	-	4	2	-	3
Dokuma Konfeksiyon Makineci	-	2	-	-	-	-	3	-	-	1
Satış Elemanı (Perakende)	-	-	-	1	-	4	2	4	-	3
Satış Danışmanı / Uzmanı	6	-	-	1	-	2	4	5	-	3
Garson (Servis Elemanı)	-	4	-	1	-	-	5	3	-	2
Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	-	3	-	2	-	-	-	4	-	1
Yıpratmacı (Tekstil)	-	1	-	-	-	-	-	2	-	3
Depo Görevlisi (Gıda)	4	2	-	-	-	-	-	3	-	1
Lastik Üretim Teknisyeni	-	-	2	-	-	-	-	-	-	1
Makineci (Dikiş)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1

Kaynak: İPA 2019

Tablo 19’da Aksaray ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Dokuma Konfeksiyon Makineci, Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı), Depo Görevlisi (Gıda), Lastik Üretim Teknisyeni ve Makineci (Dikiş) mesleklerinde aranan becerilerde ilk sırada Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe ön plana çıkmaktadır.

Beden İşçisi (Genel) ve Yıpratmacı (Tekstil) mesleklerinde Fiziki ve Bedensel Yeterlilik ilk sırada aranmaktadır. Satış Elemanı (Perakende), Satış Danışmanı / Uzmanı ve Garson (Servis Elemanı) mesleklerinde ise ilk sırada aranan beceri İletişim ve İfade yeteneğidir.

Tablo 20: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Beden İşçisi (Genel)	Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	Dokuma Konfeksiyon Makineci	Beden İşçisi (Genel)
Ön Muhasebeci	Beden İşçisi (Genel)	Satış Elemanı (Perakende)	Dokuma Konfeksiyon Makineci
Sekreter	Depo Görevlisi (Gıda)	Beden İşçisi (Genel)	Satış Elemanı (Perakende)
Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	Elektrik Teknisyeni	Satış Danışmanı / Uzmanı	Satış Danışmanı / Uzmanı
Satış Danışmanı / Uzmanı	Forklift Operatörü	Yıpratmacı (Tekstil)	Garson (Servis Elemanı)
Satış Elemanı (Perakende)	Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı	Garson (Servis Elemanı)	Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)
Kasiyer	Makine Bakımcı	Makineci (Dikiş)	Yıpratmacı (Tekstil)
Büro Memuru (Genel)	Mekanik Bakım Onarımcısı	Lastik Üretim Teknisyeni	Depo Görevlisi (Gıda)
Aşçı	Ön Muhasebeci	Paketleme İşçisi (Gıda)	Lastik Üretim Teknisyeni
Gıda Teknolojisi Teknisyeni	Ahşap Mobilya İmalatçısı	Temizlik Görevlisi	Paketleme İşçisi (Gıda)

Kaynak: İPA 2019

Aksaray ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Beden İşçisi (Genel), Dokuma Konfeksiyon Makineci, Satış Elemanı (Perakende), Satış Danışmanı/Uzmanı, Garson (Servis Elemanı) meslekleridir. İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları açık iş sayısı en fazla olan üç meslek ise Beden İşçisi (Genel), Ön Muhasebeci ve Sekreter meslekleridir. Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu ve açık iş sayısının en fazla olduğu üç meslek Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı), Beden İşçisi (Genel) ve Depo Görevlisi (Gıda) meslekleri; cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde ise Dokuma Konfeksiyon Makineci, Satış Elemanı (Perakende), Beden İşçisi (Genel) meslekleridir.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Aksaray ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler

içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye genelinde 22 bin 626 işletmede (20+ istihdamlı) eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Aksaray ilinde ise 20+ istihdamlı 133 işletme temininde güçlük çekilen meslekler olduğunu ifade etmiştir. Aksaray ilindeki işletmelerin yüzde 33,8'i son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çektiğini belirtirken ülke genelinde bu oran yüzde 23,3 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Aksaray ilinde eleman temininde güçlük çeken işletmeleri sektörel olarak incelediğimizde; Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektörlerinde bulunan işletmelerin son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde güçlük çeken işletme sayısının en fazla olduğu sektörler İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret ve Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörleridir.

İnşaat sektörü gibi Aksaray ilinde işletme sayısının yoğun olduğu bir sektörün eleman temininde güçlük çeken işletme sayısının nispeten düşük çıkması dikkat çekmektedir. Bu sonuç, bu sektörün ilde eleman temininde diğer sektörlerle nazaran daha az zorluk çektiğini göstermektedir.

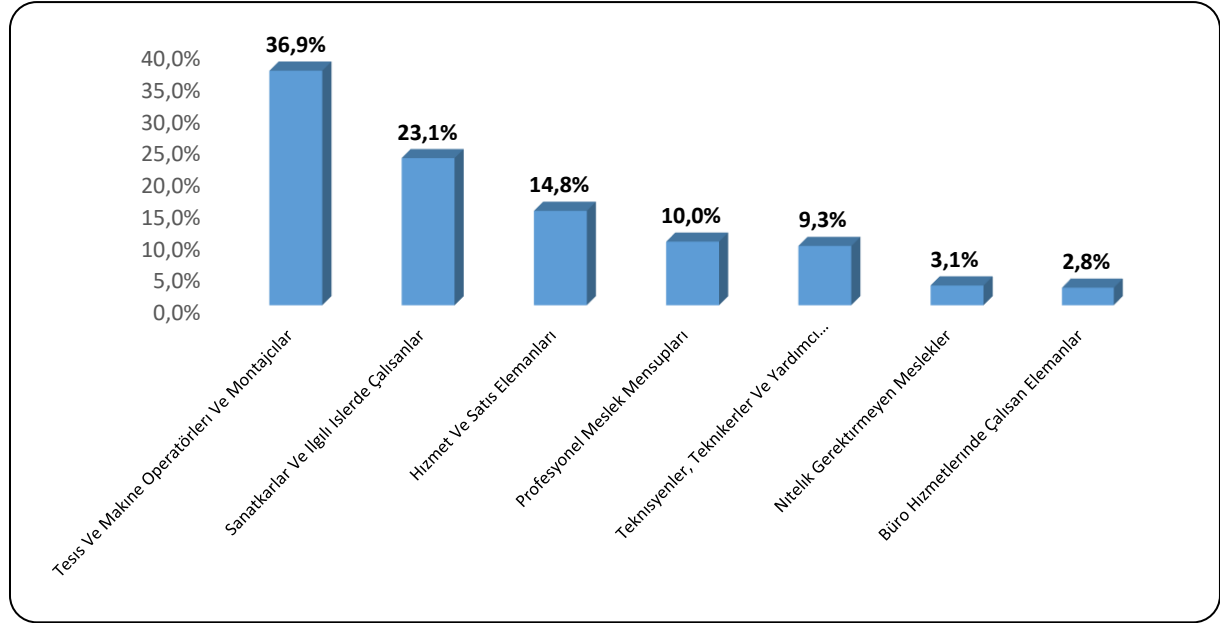
Tablo 21: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	162
Toptan ve Perakende Ticaret	41
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	26
Ulaştırma ve Depolama	18
İnşaat	13
Eğitim	13
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	8
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	3
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	3
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	2
Bilgi ve İletişim	2
Diğer Hizmet Faaliyetleri	2
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	1
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	1
Gayrimenkul Faaliyetleri	1
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	0
Genel Toplam	297

Kaynak: İPA 2019

Aksaray ilinde 297 kişilik işgücü temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları sektör bazında incelendiğinde, özellikle İmalat sektörü ön plana çıkmaktadır. Aksaray ilinde temininde güçlük çekilen elemanların yüzde 54,5'i bu sektörde gerçekleşmiştir. Bunun dışında, Toptan ve Perakende Ticaret ve Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri sektörleri de eleman temininde güçlük çekmede ön plana çıkan diğer sektörlerdir.

Şekil 22: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2019

Aksaray ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 109 kişi ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 36,9'u bu meslek grubunda yer almaktadır.

Türkiye genelinde de Aksaray ilinde olduğu gibi Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu temininde güçlük çekilen eleman sayısında birinci sırada bulunmaktadır. Türkiye genelinde temininde güçlük çekilen meslekler içerisinde ilgili meslek grubunun payı yüzde 30,7 seviyesindedir.

Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

TGÇM	Eleman Sayısı
Makineci (Dikiş)	50
Dokuma Konfeksiyon Makineci	32
Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı	9
Satış Danışmanı / Uzmanı	9
Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	9
Aşçı	9
Elektrikçi (Genel)	7
Kasap	6
Garson (Servis Elemanı)	6
Döner Ustası	5
Diğer	154
Toplam	297

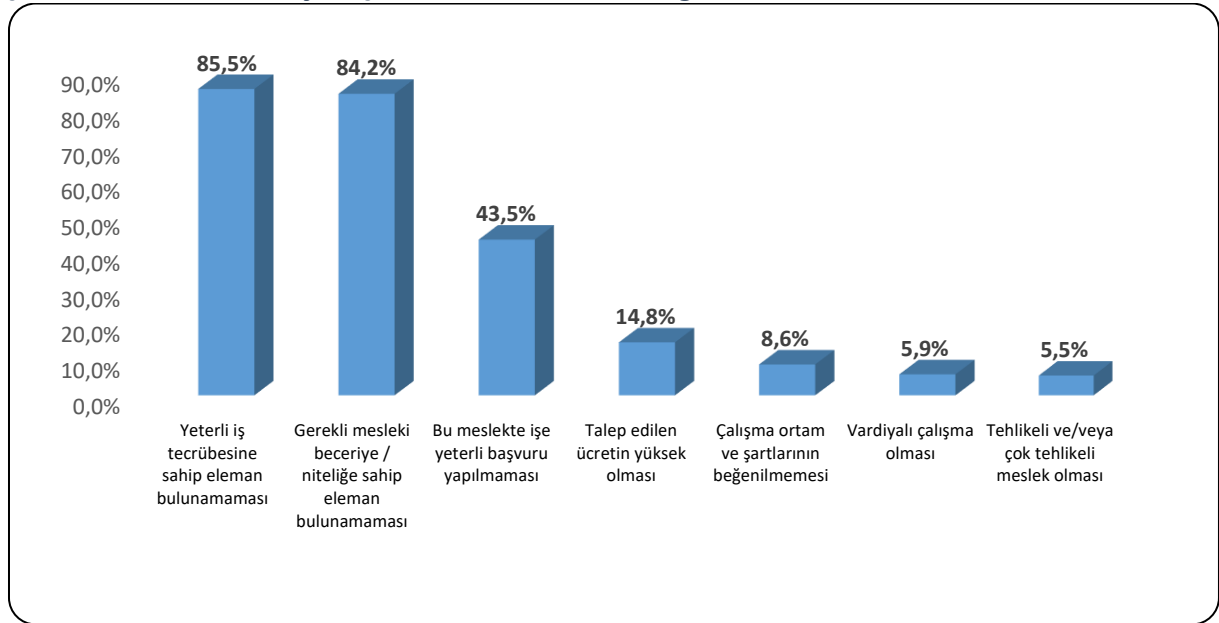
Kaynak: İPA 2019

Aksaray ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 50 kişi ile Makineci (Dikiş) mesleği yer almaktadır. Bu mesleğin ardından sırasıyla 32 kişi ile Dokuma Konfeksiyon Makineci ve 9 kişi ile Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı, Satış Danışmanı / Uzmanı, Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı) ve Aşçı meslekleri gelmektedir.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Makineci (Dikiş), Dokuma Konfeksiyon Makineci ve Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı mesleklerinin yine ilk sıralarda yer aldıkları görülmektedir. Aksaray ilinde söz konusu meslekler, önceki yıllarda olduğu gibi temininde güçlük çekilen meslekler arasında yer almaya devam etmektedirler.

Makineci (Dikiş), Dokuma Konfeksiyon Makineci ve Satış Danışmanı / Uzmanı gibi mesleklerinin aynı zamanda açık işi en çok olan meslekler arasında yer alması, ilin istihdam politikalarına yön vermesi adına önemli bir bilgidir.

Şekil 23: Temininde Güçlük Çekilme Nedenlerinin Dağılımı

Kaynak: İPA 2019

Aksaray ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır. Türkiye geneli 20+ istihdamlı işletmelerin temininde güçlük çekilme nedenleri Dağılımında ilk sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması yer almaktadır.

TGÇM'nin dağılımı incelendiğinde, açık işi en çok olan mesleklerle temininde güçlük çekilen mesleklerin benzerlik gösterdiği görülmektedir. Temininde güçlük çekilme nedenlerinin

dağılımına bakıldığında ise ilk sırada Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması gelmektedir.

Tablo 23: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

Meslekler	Bu meslekte işe yeterli başvuru yapılmaması	Gerekli mesleki beceriye / niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve şartlarının beğenilmemesi	Talep edilen ücretin yüksek olması	Vardiyalı çalışma olması	Tehlikeli ve/veya çok tehlikeli meslek olması
Makineci (Dikiş)	40,8%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Dokuma Konfeksiyon Makineci	64,8%	81,0%	100,0%	0,0%	19,0%	0,0%	0,0%
Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı	55,6%	88,9%	77,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Satış Danışmanı / Uzmanı	0,0%	100,0%	100,0%	11,1%	0,0%	0,0%	0,0%
Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı)	55,6%	100,0%	100,0%	55,6%	55,6%	55,6%	55,6%
Aşçı	33,3%	100,0%	100,0%	0,0%	11,1%	0,0%	0,0%
Elektrikçi (Genel)	42,9%	100,0%	100,0%	0,0%	14,3%	14,3%	14,3%
Kasap	33,3%	66,7%	66,7%	16,7%	16,7%	0,0%	0,0%
Garson (Servis Elemanı)	50,0%	66,7%	50,0%	66,7%	33,3%	16,7%	0,0%
Döner Ustası	60,0%	80,0%	80,0%	20,0%	40,0%	0,0%	0,0%

Kaynak: İPA 2019

Aksaray ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, çoğu meslek için ilk sırada Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması ve Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamamasının neden olduğu görülmektedir. Tehlikeli veya Çok Tehlikeli Meslek Olması seçenekleri ilk on meslek arasında Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı) ve Elektrikçi (Genel) meslekleri için temininde güçlük çekilme nedeni olmuştur. Vardiyalı çalışma olması ise ilk on meslek arasında Akaryakıt Satış Elemanı (Pompacı), Elektrikçi (Genel) ve Garson (Servis Elemanı) meslekleri için temininde güçlük çekilme nedeni olmuştur.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu bağlamda işverenlere bir sonraki yılda öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Aksaray ilinde 2019 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen “30 Nisan 2020 tarihi itibarıyla işletmenizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde işletmelerin yüzde 19,3’ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Aksaray ilinde işletmelerin yüzde 30,1’i istihdamın artacağını öngörmüştür. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işletmelerin oranı, ülke genelinde yüzde 3,9 ve Aksaray ilinde ise yüzde 2,6 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Değişmeyecek	Fikrim Yok
İmalat	34,6%	0,9%	33,6%	30,9%
İnşaat	12,3%	7,4%	25,9%	54,3%
Toptan ve Perakende Ticaret	35,2%	1,4%	36,6%	26,8%
Ulaştırma ve Depolama	34,5%	0,0%	31,0%	34,5%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	22,2%	0,0%	37,0%	40,7%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	30,8%	0,0%	38,5%	30,8%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	53,8%	0,0%	15,4%	30,8%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	9,1%	18,2%	45,5%	27,3%
Eğitim	70,0%	0,0%	10,0%	20,0%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	67,1%	0,0%	16,5%	16,5%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	20,0%	0,0%	0,0%	80,0%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	33,3%	0,0%	33,3%	33,3%
Bilgi ve İletişim	33,3%	0,0%	33,3%	33,3%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtım	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Gayrimenkul Faaliyetleri	50,0%	0,0%	50,0%	0,0%
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Genel Toplam	30,1%	2,6%	31,7%	35,6%

Kaynak: İPA 2019

Sektörlere göre istihdam değişim beklentisi incelendiğinde istihdamda artış bekleyen işletmelerin oranı sırasıyla Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor, Eğitim, Diğer Hizmet Faaliyetleri ve Gayrimenkul Faaliyetleri sektörlerinde en yüksek düzeydedir. İstihdamda azalış bekleyen işletme oranı en yüksek sektörler ise Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler ile İnşaat sektörüdür. Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtım sektöründe

yer alan işletmelerin tamamı gelecek dönemde istihdamlarının değişmemesini beklemektedirler.

Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor	11	39,3%
Bilgi ve İletişim	4	12,5%
İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri	37	10,6%
Ulaştırma ve Depolama	97	10,3%
Eğitim	50	9,8%
Diğer Hizmet Faaliyetleri	36	8,4%
Gayrimenkul Faaliyetleri	5	7,2%
Toptan ve Perakende Ticaret	197	6,8%
Madencilik ve Taş Ocakçılığı	7	6,1%
Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri	50	6,1%
İmalat	690	6,0%
Su Temini; Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	4	4,5%
İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri	24	2,6%
İnşaat	35	1,7%
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	0	0,0%
Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler	-1	-0,5%
Genel Toplam	1.246	5,9%

Kaynak: İPA 2019

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işletmelerde 2020 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2019 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 3,6 artacağı beklenmekte olup Aksaray ilinde ise bu oran yüzde 5,9 olup ülke genelinin üzerinde gerçekleşmiştir.

En fazla net istihdam değişimi 690 kişilik artış ile İmalat sektöründe beklenmektedir. En fazla net istihdam değişim oranı ise yüzde 39,3 ile Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektöründe beklenmektedir. Aksaray ilinde istihdam azalışı beklenen sektör ise Mesleki, Bilimsel ve Teknik Faaliyetler sektörüdür.

Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar	559	11,6%
Hizmet ve Satış Elemanları	227	8,5%
Sanatkârlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar	215	4,5%
Profesyonel Meslek Mensupları	68	4,3%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	95	4,1%
Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	57	3,1%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	23	1,6%
Yöneticiler	2	0,2%
Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları	0	0,0%
Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler	0	0,0%
Genel Toplam	1.246	5,9%

Kaynak: İPA 2019

Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları ile Silahlı Kuvvetlerle İlgili Meslekler grubu hariç diğer tüm meslek gruplarında istihdam artışı beklenmektedir. En fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu ise 559 kişilik artış ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar çalışandır. En az artış beklenen meslek grubu ise 2 kişilik artış ile Yöneticilerdir.

Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Dokuma Konfeksiyon Makineci	Alçı Dekorasyoncu (Kartonpiyer)
Makineci (Dikiş)	Fayans, Seramik ve Karo Döşemecisi
Gaz altı (Mıg-Mag) Kaynakçısı	Halı Onarıcı (Elle veya Basit Makinelerde)
Ütücü	Duvar Kağıdı Kaplayıcısı
Satış Danışmanı / Uzmanı	İnşaat Kalıpçısı (Ahşap)
Yıpratmacı (Tekstil)	İnşaat Kalfası (Genel)
Reyon Görevlisi	Elektrik Tesisatçısı (Bina)
Garson (Servis Elemanı)	İnşaat Boyacısı/Boyacı
Kasiyer	İnşaat Mühendisi
Temizlik Görevlisi	Elektrikçi (Genel)

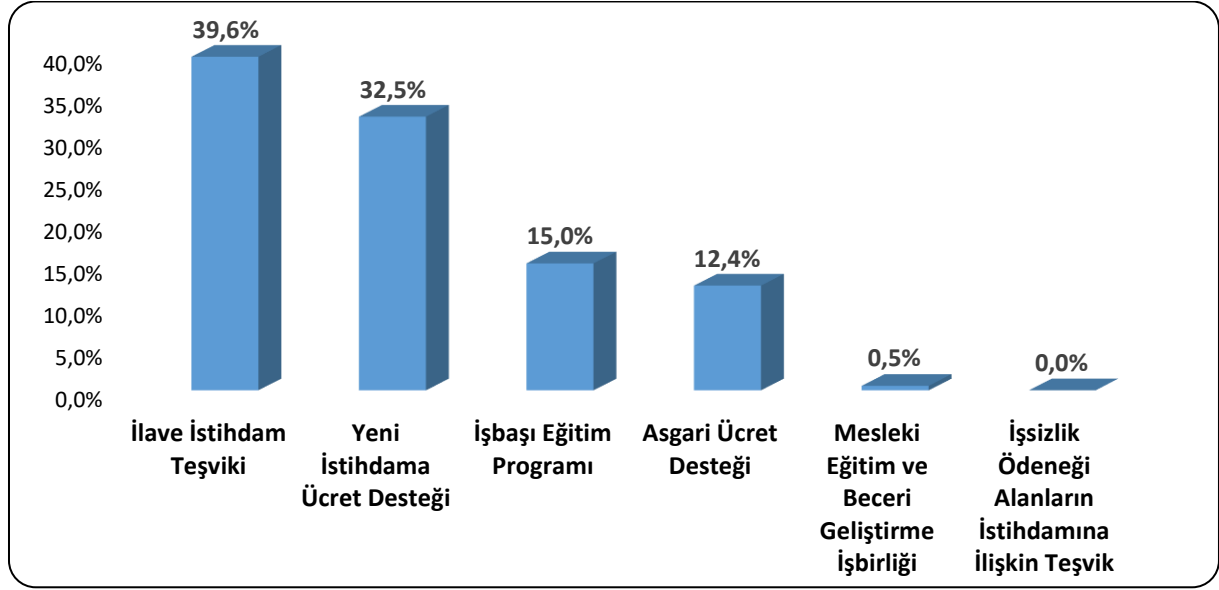
Kaynak: İPA 2019

Aksaray ilinde gelecek dönem, net istihdam artışının en fazla olması beklenen ilk üç meslek sırasıyla, Dokuma Konfeksiyon Makineci, Makineci (Dikiş) ve Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı olup, Alçı Dekorasyoncu (Kartonpiyer), Fayans, Seramik ve Karo Döşemecisi ve Halı Onarıcı (Elle veya Basit Makinelerde) meslekleri ise en fazla net istihdam azalışı beklenen ilk üç meslek olarak sıralanmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Dokuma Konfeksiyon Makineci ve Gazaltı (Mıg-Mag) Kaynakçısı meslekleri istihdam artışı beklenen meslekler içerisinde yine ilk sıralarda yer almaktadır. Aksaray ili için bu mesleklerin son iki yıldır önemini korumaya devam ettiği anlaşılmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam azalışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda İnşaat Boyacısı/Boyacı mesleği istihdam azalışı beklenen ilk on meslekte yine yer almaktadır.

Şekil 24: Teşviklerin İstihdama Katkısı

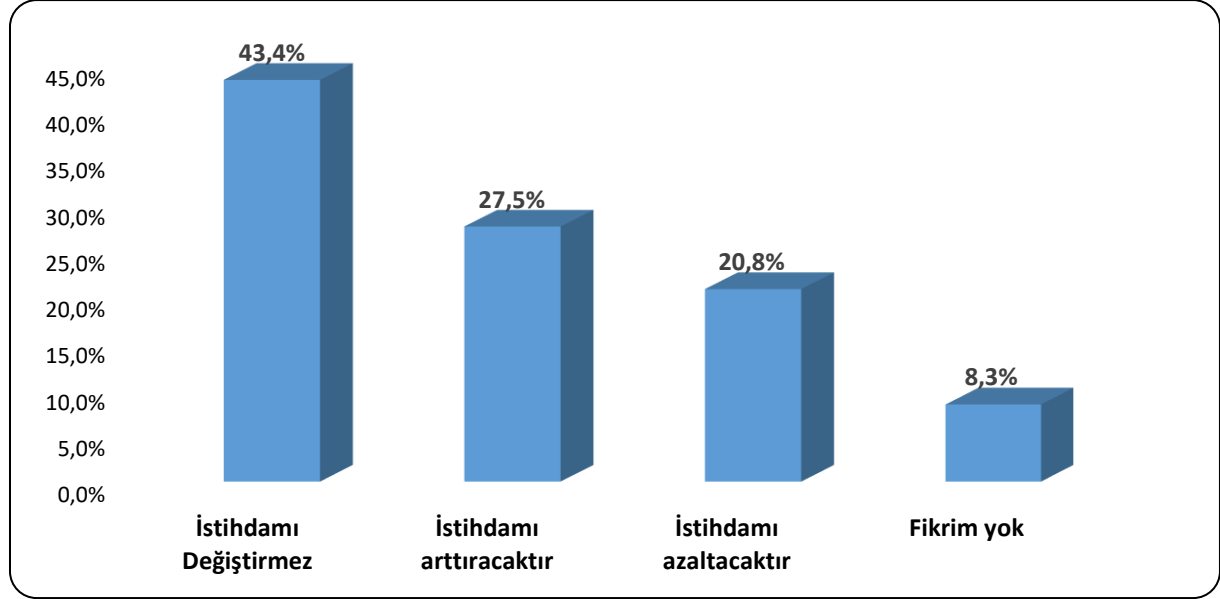

Kaynak: İPA 2019

Aksaray ilinde 20+ çalışanı olan işletmelere teşviklerin istihdama olan katkısı sorulmuştur. İşverenler, istihdama en çok katkı sunan teşvikin İlave İstihdam Teşviki olduğunu beyan etmişlerdir. İkinci sırada ise Yeni İstihdama Ücret Desteği yer almaktadır. İşverenler, İstihdama en düşük katkıyı sunan teşvikin ise İşsizlik ödeneği alanların istihdamına ilişkin teşvik olarak değerlendirmiştir.

Türkiye genelinde de işverenlerin yüzde 34,4'ü istihdama en çok katkı sunan teşvikin İlave İstihdam desteği olduğunu beyan etmişlerdir. İkinci sırada ise Yeni İstihdama Ücret Desteği gelmektedir.

Şekil 25: Teknolojik Gelişmelerin İstihdama Etkisi

Kaynak: İPA 2019

Aksaray ilinde 20+ çalışanı olan işletmelerin teknolojik gelişmelerin istihdama etkisi konusunda görüşleri sorulmuştur. İşverenlerin yüzde 27,5'i istihdamı arttıracığını beyan ederken, yüzde 20,8'i ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir. İşverenlerin yüzde 43,4'ü teknolojik gelişmelerin istihdamı değiştirmeyeceği görüşündeyken, yüzde 8,3'ü ise fikir beyan etmemiştir.

Teknolojik gelişmelerin istihdama etkisine ilişkin beklentiler sektörler arası farklılık göstermektedir. Aksaray ilinde; Gayrimenkul faaliyetleri, Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde işverenlerin yarısı, Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektöründeki işverenlerin tamamı teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracığını savunmaktadır.

Türkiye genelinde ise işletmelerin yüzde 31,2'si teknolojik gelişmelerin istihdamı değiştirmeyeceğini, yüzde 22,7'si istihdamı arttıracığını ve yüzde 21'i ise istihdamı azaltacağını düşünmektedir.

SONUÇ

Aksaray İşgücü Piyasası Araştırma Raporunun temel amacı, 2019 yılında Aksaray ilinde gerçekleşmiş olan İşgücü Piyasası Araştırması çerçevesinde ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilerek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliklerin giderilmesi, işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine katkı sağlamaktır. Ayrıca araştırma kapsamında mevcut işletmelerden alınan bilgiler doğrultusunda temininde güçlük çekilen işgücüne gerekli niteliklerin kazandırılması için aktif istihdam politikalarının planlanmasına katkı sağlaması amaçlanmıştır.

İl genelinde 2013 yılı TÜİK verilerine göre işsizlik oranının yüzde 5,8 olduğunu görmekteyiz. TÜİK 2013 yılından günümüze il bazında değil ulusal ve bölgesel işsizlik oranı verisi yayınlamaktadır. 2018 TÜİK verilerine göre TR71 (Kırıkkale-Aksaray-Niğde-Nevşehir-Kırşehir) bölgesinde işsizlik oranı yüzde 10,9'dur.

Aksaray ilinde İŞKUR'da kaydı bulunan işsizlerin büyük bir bölümünün vasıf gerektirmeyen mesleklere sahip olduğu görülmektedir. Aksaray'da mesleksizlik kaynaklı işsizlik sıkıntısı kadar kalifiye eleman sıkıntısı da yaşanmaktadır. İşverenler, açık işlerinde ve eleman temininde güçlük çektiği mesleklerde çalışacak personelin mesleki becerisi ve tecrübesine önem verdiğini ifade etmektedir. Bu durum kalifiye eleman talebinin karşılanamadığını göstermekte olup İŞKUR'un mesleki eğitim kursları gibi aktif işgücü programlarının önemini ortaya çıkarmaktadır. Araştırma sonucunda ortaya çıkan temininde güçlük çekilen mesleklere göre bir planlamayla kursların açılması istihdama yardımcı olacaktır.

Aksaray ili İşgücü Piyasası Araştırma sonuçlarına göre toplam çalışanların yüzde 79,6'sı erkeklerden, sadece yüzde 20,4'ü kadınlardan oluşmaktadır. İlimizde en fazla sayıda kadın çalışanın istihdam edildiği sektör İmalat sektörüdür. Sektörler kendi içinde değerlendirildiğinde ise kadın çalışan oranı en yüksek olan sektör İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörüdür. Kadın çalışan oranı diğer sektörler ile kıyaslandığında nispeten daha yüksek olan sektörler Eğitim ile İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri gibi genellikle belirli bir eğitim düzeyi gerektiren işletmelerdir. Yukarıda açıklanan göstergelerle birlikte bu gösterge de Aksaray ilinde belirli bir eğitim düzeyine sahip kadınların istihdam edilme şansının daha yüksek olduğunu göstermektedir.

Ülkemizde ve ilimizde istihdamın arttırılması için kadınların işgücüne katılımı artmalı ve kadın istihdamı teşvik edilmelidir. Bunun için de kadın eğitim seviyesinin artırılması ve düşük eğitim seviyesine sahip kadınların istihdamına yönelik teşviklerin ve girişimcilik programlarının geliştirilmesi gerekmektedir. Aksaray ilinde İŞKUR'a kayıtlı kadın işsizlerin çoğunun nitelik gerektirmeyen mesleklerde kayıtlı olduğu görülmektedir. Bu kişilerin istihdamda yer alabilmeleri işverenin istediği mesleki becerilere sahip olacak şekilde eğitilmelerine bağlıdır.

2018 yılında aktif işgücü piyasası programları kapsamında mesleki eğitim kursu olarak 49 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 1001 kişi faydalanmıştır. Kurs sayılarında 2011 yılına göre bir artış söz konusudur. Buna rağmen kursiyer sayısındaki artış sınırlı olmuştur. Bunun nedeni yıllar içerisinde işbaşı eğitim programının daha fazla tercih edilmesidir. İŞKUR tarafından açılan kurs ve işbaşı eğitim programlarının yararlanıcılara mesleki beceri ve tecrübe kazandırdığı bunun sonucunda da yararlanıcıların işgücü piyasasında tutunma ihtimalinin arttığı söylenebilir.

İŞKUR'un düzenlendiği aktif işgücü programları ile kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgilerini artırarak meslek kazanmaları, mesleklerinde gerekli beceri ve tecrübeyi kazanmaları amaçlanıp böylece işgücü piyasasına girişte İŞKUR'un aracı rol alması amaçlanmaktadır. Yıllar itibariyle istatistikler incelendiğinde aktif işgücü programlarına ilginin arttığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Aksaray ilinde 20+ istihdamlı işletmelerde çalışan sayılarına göre istihdamda öncü sektörler İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret ve İnşaat sektörleridir.

Aksaray ili İşgücü Piyasası Araştırması döneminde 109 işletmede 433 açık iş tespit edilmiştir. Aksaray ilinde İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 433 kişilik açık işin yüzde 52'sine tekabül eden 226 kişilik kısmı, bu sektördeki işverenlerden gelmiştir. İlgili dönemde açık işlerin olduğu diğer sektörler ise Toptan ve Perakende Ticaret, Konaklama ve Yiyecek Hizmeti Faaliyetleri, İnşaat ve İnsan Sağlığı ve Sosyal Hizmet Faaliyetleri sektörleridir.

Aksaray ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işletmelerin yüzde 27,5'inde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının üstünde olup Türkiye geneli için açık işi olan işletme oranı yüzde 18,4 olarak gerçekleşmiştir.

Aksaray ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla sayıda açık işin Nitelik Gerektirmeyen Meslekler olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 24,1'dir.

Açık işlerin yüzde 36,2'sinde işverenlerin aradıkları elemanlarda istenilen eğitim düzeyine verdikleri "Lise Altı" cevabı dikkat çekicidir. Bunun arkasında işverenlerin aradıkları elemanlarda eğitim düzeyinden çok meslekte yeterli bilgi ve tecrübeye sahip olmalarını istemesi etkindir.

Eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenleri sıralaması da bu görüşü teyit etmektedir. İşverenlerin büyük çoğunluğu istedikleri elemanları Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması, Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamaması ve Bu Meslekte İşe Başvuru Yapılmaması nedenlerinden kaynaklandığını öncelikli olarak belirtmişlerdir. Son bir yıl içerisinde eleman temininde güçlük çekildiği belirtilen çoğu meslek için ilk sırada Yeterli İş Tecrübesine Sahip Eleman Bulunamaması, ikinci sırada Gerekli Mesleki Beceriye/Niteliğe Sahip Eleman Bulunamamasının TGÇM nedeni olduğu görülmektedir.

Araştırma sonuçlarına göre çalışma kapsamında işverenlere bir yıl sonrası için yöneltilen "işletmenizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?" sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 19,3'ü istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Aksaray ilinde işletmelerin yüzde 30,1'i istihdamın artacağını öngörmüştür. Diğer taraftan istihdamın azalacağını düşünen işletmelerin oranı, ülke genelinde yüzde 3,9 ve Aksaray ilinde ise yüzde 2,6 olarak gerçekleşmiştir.

Aksaray ilindeki işverenlerin yüzde 39,6'sı, istihdama en çok katkı sunan teşvikin ilave İstihdam Teşviki olduğunu beyan etmişlerdir. Türkiye genelinde de işverenlerin yüzde 34,4'ü istihdama en çok katkı sunan teşvik olarak ilave İstihdam desteğini belirtmişlerdir.

Teknolojik gelişmelerin istihdama olası etkilerine işverenlere sorduğumuzda, sektörler arasında farklılıklar olduğu görülmüştür. Aksaray ilinde; Gayrimenkul Faaliyetleri, Diğer Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde işverenlerin yarısı, Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve Spor sektöründeki işverenlerin tamamı teknolojik gelişmelerin istihdamı arttıracağını savunmaktadır.

Gelişen teknoloji, mal ve hizmet üretim süreçlerini değiştirmektedir. Bu değişim işgücü piyasalarına da yansımakta olup işgücünden talep edilen nitelik ve beceriler her geçen gün

değişmektedir. Üretim süreçleri ile işgücü niteliklerinin uyumlu bir biçimde değişmesi etkin bir işgücü piyasasının oluşması için önem arz etmektedir. İşgücü piyasasının taleplerini karşılayabilecek nitelikli işgücünün oluşmasında mesleki eğitimin önemi ön plana çıkmaktadır. Bu bağlamda işgücü piyasasının mevcut durumunu bilerek ve gelecek dönem eğilimlerini kestirerek karar almak son derece önemli olup bu ihtiyaçların karşılanması amacıyla işgücü piyasası analiz raporu hazırlanmıştır.

EK-1: İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU**2019 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU**

Sayın İşyeri Yetkilisi,

Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması(İPA) ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı ile sektörler bazında işgücü, niceliği, eğitimi, niteliği hakkında ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi toplanması ve işgücünün yetiştirilmesine yönelik programların geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Bilgi Verme ve Gizlilik

- 1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak maksadıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askeri hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik maksadı dışında kullanılamaz.
- 2- **4904 sayılı Türkiye İş Kurumu ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim iş- yerlerine 4.409 TL (dörtbindörttyüzdokuz Türk Lirası) İdari Para Cezası uygulanır.**
- 3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka maksatla kullanılamaz. **İkinci maddeye aykırı davrananlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.**

İşyeri Bilgi Formunun, işyeri sahibi veya ortakları, insan kaynakları, personel, işyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması gerektirmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.

İŞYERİ BİLGİLERİ

Örnek No :

İşyerinin Yasal Unvanı :

E-Posta Adresi :

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı :

Unvanı :

Tarih :

Telefonu :

E-Posta :

İmza/Kaşe :

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATÖR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyeri ile İlgili Bilgiler:

	Evet	Hayır
1.1. İşyerinizde ihracat yapılıyor mu?		
1.2. İşyerinizde Ar-Ge çalışması yapılıyor mu?*		
1.3. İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıyor mu?		
1.4. İşyerinizde kısmi (part-time) çalışma yapılıyor mu?		
1.5. İşyerinizde İnsan Kaynaklarından sorumlu personel var mı?		

2) Gelecek bir yıl içinde planlanan bir yatırımınız var mıdır? (Cevabınız evet ise soru 3'e geçiniz, Hayır ise, soru 4'e geçiniz.)

Evet ()

Hayır ()

3) Yatırımla İlgili Bilgiler

3.1 Yatırımın Türü:

İlave yatırım ()

Her türlü ilave tesis, makine, teçhizat vs... alımı veya kiralınması

Teknolojik Yatırım ()

Mevcut makine, teçhizatın teknolojik olarak yenilenmesi

Stratejik Yatırım ()

İşyerinin verimliliğini ve karlılığını artırmak için yürütülecek her türlü, AR-GE, eğitim ve pazarlama faaliyetleri

Diğer ()

3.2. Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam artış sayısı (kişi)

(artış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

3.3. Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam azalış sayısı (kişi)

(azalış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

* AR-GE; Bir kurumun bilim adamları ve mühendisler istihdam etmek suretiyle şirketin çalışma alanı doğrultusunda bilim ve teknolojinin gelişmesini sağlayacak yeni bilgileri elde etmek veya mevcut bilgilerle yeni malzeme, ürün ve araçlar üretmek, yazılım üretimi dahil olmak üzere yeni sistem, süreç ve hizmetler oluşturmak veya mevcut olanları geliştirmek, yaptığı çalışma ve faaliyetleri anlatmak için kullanılan yaygın bir terimdir.

BÖLÜM I- MEVCUT İSTİHDAM

4) İşyerinizde çalışmakta olan mevcut personeli fiilen yaptıkları işlere göre sıralayınız.

[illegible]

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER

5) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyormusunuz?

Evet () 5.1. soruya geçiniz.

Hayır () 6.Soruya geçiniz.

5.1) Eleman aranılan meslekler

*Önem derecesine göre **EN FAZLA** 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)

****Kullandığınız arama kanallarından EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.**

BÖLÜM III – 1 YIL SONRA (30 NİSAN 2020 TARİHİ İTİBARIYLA) ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

6) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibarıyla) işyerinizde net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐	→	6.1'e geçiniz.
	Hayır ☐	→	7.soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐	→	7. soruya geçiniz.
6.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibarıyla) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?			
Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler			Net sayısal artış
7) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibarıyla) işyerinizde net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet	→	7.1'e geçiniz.
	Hayır	→	8. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	→	8. soruya geçiniz.
7.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2020 tarihi itibarıyla) işyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?			
Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler			Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

8) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslek var mı?

Evet () 8.1. soruya geçiniz.

Hayır () 9.Soruya geçiniz.

8.1) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz kişi sayısını belirtiniz.

[illegible]

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

9) Gelecek 10 yıl içerisinde teknolojik gelişmelerin sektörünüzdeki istihdama yansıması nasıl olacaktır?

İstihdamı arttıracaktır. () İstihdamı azaltacaktır. () İstihdamı Değiştirmez. () Fikrim yok. ()

10) Sektörünüzde gelecek 10 yılda öne çıkacağını düşündüğünüz (Geleceğin Meslekleri) meslekler nelerdir?

.....
.....

11) Genç (15-29 yaş) personel seçiminde aradığınız kriterler nelerdir? (Birden fazla seçilebilir)

Pratik Beceri.	()
Teorik Bilgi.	()
Diploma/sertifika.	()
İş Deneyimi.	()
Referans.	()

12) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hizmetlerinden faydalandınız mı?

Evet () 13. Soruya geçiniz. Hayır () 14. Soruya geçiniz.

13) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hangi hizmetlerinden faydalandınız?
(Hizmetlerde birden fazla seçenek işaretlenebilir)

Eleman Temini.	()
İşbaşı Eğitim Programları.	()
Çalışanların Mesleki Eğitimi.	()
Mesleki Eğitim Kursu.	()
Kısa Çalışma Ödeneği.	()
Danışmanlık ve Yönlendirme.	()
Teşvikler.	()

(15. Soruya Geçiniz)

14) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz. (Birden fazla seçilebilir)

- İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim. ()
İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum. ()
İnternet sitesi kullanışlı değil. ()
Bürokrasi (kırtasiye) işlerinin çok olması. ()
İŞKUR, sektörüme uygun faaliyet sunmuyor. ()
Daha önce aldığım hizmetlerden memnun kalmadım. ()
İŞKUR Hizmet birimi çok uzak. ()

15) İŞKUR'un sizi en çok hangi alanlarda desteklemesini istersiniz? (En fazla 3 tane belirtiniz.)

- İşe Uygun Eleman Temini. ()
İşbaşı Eğitim Programı. ()
Çalışanların niteliklerinin artırılması için mesleki eğitim desteği sunulması. ()
Yeni alım yapılacak çalışanlar için ücret desteği. ()
Yeni alım yapılacak çalışanlar için sigorta ve prim desteği. ()
İşyerime özel sektörel danışmanlık vermesi. ()

16) Son 3 yılda İstihdam Seferberlikleri kapsamında sunulan Hizmetlerden haberdar mısınız?

Evet ☐ (17. Soruya Geçiniz) ☐ Hayır (18. Soruya Geçiniz)

17) Sizce sunulan teşviklerden hangisinin İstihdama katkısı en yüksek düzeyde olmuştur?

- Yeni İstihdama Ücret Desteği. ()
İşbaşı Eğitim Programı. ()
İşsizlik Ödeneği Alanların İstihdamına İlişkin Teşvik. ()
İlave İstihdam Teşviki. ()
Asgari Ücret Desteği. ()
Mesleki Eğitim ve Beceri Geliştirme İşbirliği. ()

18) İşyerinizde, çalışma iznine tabi olarak, Geçici Koruma Statüsünde (Suriyeli, Iraklı, Afgan vb.) işgücü istihdam etmek ister misiniz?

Evet ☐ Hayır ☐

19) E-Ticaret (İnternet üzerinden) yoluyla mal veya hizmet satışı yapıyor musunuz?

Evet ☐ (Form tamamlanmıştır.) ☐ Hayır (20. Soruya Geçiniz)

20) E-Ticaret (İnternet üzerinden) yoluyla mal veya hizmet satışı yapmamanızın nedeni nedir?
(En fazla 3 tane belirtiniz.)

- E-ticaret konusunda bilgisi olan personel eksikliği. ()
- Finansman yetersizliği. ()
- Elektronik ticareti teşvik eden mekanizmaların var olamaması. ()
- Üretilen ürün/hizmetlerin e-ticarete uygun olamaması. ()
- E-ticaretin güvensiz bir mecra olması. ()

2019 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederiz.